

Közvetítés és elosztás:

SZUBOTICA
ZMAJ IOVIN TRG 8Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Közvetítés 6-10. 8-58

NAPILÓ

Kiadóhivatal

szubotica 165 dinár
egy hónapra 55 dinárKiadóhivatal
szubotica nap, hétfő és
szombat napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. OKTÓBER 31.
CSÜTÖRTÖK

297. SZÁM

Briand hiúsította meg Daladier kormányalakítását

A köztársasági elnök Clemantel baloldali radikális szenátornak ajánlotta fel a mandátumot

Párisból jelentik: Daladier szerdára virradó éjjel egy órakor

véglegesen úgy döntött, hogy nem vállalja a kormányalakítási megbízást.

A fordulatot Briand magatartása idézte elő.

Daladier és Briand között súlyos nézeteltérések merültek fel,

mert Briand közölte a deszignált miniszterelnökkel, hogy

csak abban az esetben vállalja a külügyminiszeri tárcát, ha köztársasági koncentrációs kormány alakul. Ez a kívánság azt jelentette, hogy nagyjában a régi emberekből kell megalakítani az új kabinetet.

Daladier a Brianddal folytatott tanácskozás után hajnalban

újabb kommunikét tett közzé, amelyben a nyilvánosság előtt is bejelentette, hogy végleg lemond kormányalakítási tervéről.

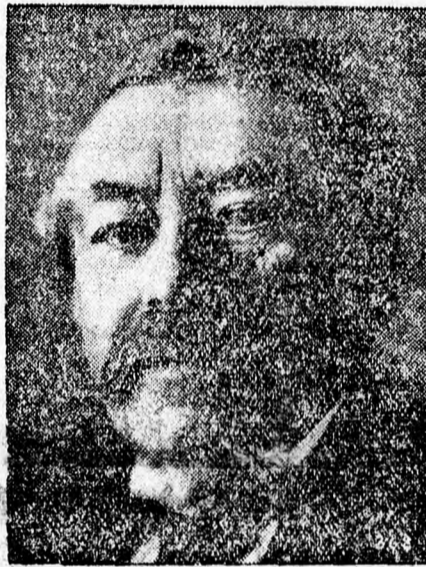
Briand szerdán háromnegyed órás kihallgatáson jelent meg a köztársasági elnöknel, aki kevéssel utóbb Clemantel baloldali radikális szenátort fogadta és rövid tanácskozás után felajánlotta neki a kormányalakítási mandátumot.

Clemantel a megbízást köszönettel tudomásul vette és kijelentette Doumergue előtt, hogy

haladéktalanul tanácskozásra ül össze pártjának vezetőivel és a megbeszélés után végleges vá-

laszt ad arra nézve, hogy vállalja-e a megbízást.

Daladier szerdán megjelent a radikális képviselők értekezletén és ott is bejelentette, hogy mandátumát visszaadta.

Briand

Megbukott a német népszavazás

A városi szavazóknak csak öt százaléka kívánja a népszavazás elrendelését

Berlinből jelentik: A német nacionalista sajtó féktelen izgatására kezdeményezés indult meg, hogy népszavazással döntsön a német nép arra vonatkozólag, hogy hozzájárul-e a Young-féle jóvátételi terv ratifikálásához.

A nacionalista sajtó azt kívánja, hogy helyezék vád alá azokat az államférfiakat, akik hozzájárulnak a Young-terv ratifikálásához.

A német alkotmány értelmében a népszavazást a népnek kell kezdeményeznie. Ez gyakorlatilag úgy történik, hogy a választóhelyiségekben listákat helyeznek el, amelyeken a választásra jogosult polgárok szavaz-

nak arra nézve, hogy kívánják-e a népszavazás elrendelését. Ha a választók tíz százaléka a népszavazás elrendelését kéri, azt el kell rendelni.

Hétón zárult le a szavazás határideje. A német városi kerületekben lévő

tizenegy millió választópolgár közül 603.000 kérte a népszavazás elrendelését, tehát a választóknak 5,2 százaléka.

A többi kerületből még nem érkezett be a szavazási eredmény, azonban most már nyilvánvaló, hogy a népszavazást nem rendelik el, minthogy a szavazóknak tíz százaléka sem kéri.

figyelmeztetik Magyarországot, hogy elveszíti ezt a rokonszenvet, amelyre a magyar kormány kijelentése szerint is nagy szüksége van.

Magyarország husz éven át majdnem neveltséges jóvátétel árán szabadult jóvátételi kötelezettségétől és most mindent elkövet, hogy végleg megszabaduljon, ellenben nem enged a saját, igen magas ellenköveteléseiből. Bulgária, ez a Magyarországnál sokkal szegényebb állam, inkább hajlik a józan ész szavára. A Daily Telegraph azzal végzi cikkét, hogy a budapesti kormány jól tenné, ha a helyzetet jobban meggondolná, mert

a szükséges szimpátiák elvesztésén kívül is behálthatatlan következményei lesznek makacsságának.

Az Echo de Paris szerdán is foglalkozik Magyarországgal és az utódállamok közötti ellentétekkel. A lap a bizottság keddi közleményével szemben is fenntartja azt az értesülést, hogy

Magyarország hajthatatlansága és a magyar politika vakmerősége az oka annak, hogy a bizottság tárgyalásai megakadtak.

Hasonló szellemben ír az Excelsior is, amely megállapítja, hogy a kisantant joggal panaszkodhatik, hogy Budapest szándékosan veszélyezteti a Young-terv végrehajtását s Angliát okolja azért, hogy a magyar kormány, bár a magyar ipar- és mezőgazdaság kétségtelen fejlődést mutat, visszautasít minden jóvátételt és kártérítést követel, a tőle elcsatolt területekért. Megállapítja az Excelsior, hogy a magyar kormány magatartása olyan politikai feszültséget idéz elő, amely súlyos veszélyeket rejt magában egész Kelet-Európára.

Folytatódik az amerikai tőzsdekrach

A nagy baisse-t agitációra használják fel a newyorki polgármesterválasztás kortesei

Newyorkból jelentik: A newyorki tőzsdepánikkal kapcsolatban a nagy vezető bankok hiába igyekeztek a kedélyeket lecsillapítani, az izgalom nem szűnt meg. A spekulánsok valóságban meg vannak zavarodva és a nagy bankok akciója ép az ellenkező hatást váltotta ki. Hiába hirdették a nagybankok, hogy semmi ok sincs a kétségbeesésre, ennek ellenére egymást érik a tragikus jelenetek, miután a tőzsdén újabb árfohamzuhanások történtek. A vezető nagybankok tanácskozásokat folytattak a Federal Reserve Board vezetésével és a tárgyalások befejezése után nyilatkozatot tettek közre, amely szerint a tőzsdetanasz gondosan megvizsgálta a helyzetet és nem találta szükségesnek különleges intézkedések megtételét. Egymást érik azok a hírek, hogy az árzuhanások miatt tömegesen történtek öngyilkosságok és egyre folynak azok a találgatások, hogy melyek azok a tőzsdebizományt vállalatok, amelyek fizetésekre képtelenné fognak válni.

Szerdán ismét tizenhat milliónál több részvény cserélt gazdát, ami felülmúlta a gyászos csütörtöki rekordot is. Még a legiőbb papírok is 5-50 dollár veszteséget szenvedtek és az egyik legkedveltebb autógyári részvény árfolyama 70 dollárral esett. A bankok intenzíven harcolnak a baisse offenzívájával szemben, azonban ennek ellenére szerdán is oly nagy volt az izgalom, hogy hat tőzsdeügynök elájult és úgy kellett őket hordágyon elszállítani.

Az amerikai tőzsdekrach hihetetlen méreteket ölt. A Wallstreeten, amely különben sem csendes, a déli órákban teljesen megakadt a közlekedés. A szűk utcában kíváncsiak és érdekeltek lökdösték egymást és a forgalmat még egy földalatti építkezés is megnehezítette. Minden tíz lépésnél rendőr állt s lovasrendőrjárdorok hiába próbálkoztak a nagy tömeg szétoszlatásával. A tőzsdeépület előtt rengeteg tömeg hullámszik, s hallgatja a demokrata és republikánus kortesek beszédeit, akik a newyorki polgármesterválasztás agitációjában használják fel a tőzsdakrachot és egymást teszik felelőssé az értékek lemorzsolódásáért. Óriási hangszórók közvetítik az agitátorok beszédeit s a hangszórók hangja behallatszik a tőzsdeterembe, de ott tulharsógia az alkuszok lármája és a korlátok között tolongó tömeg zsiabongása. A tőzsde karzatait már napokkal ezelőtt lezárták s a newyorki lapok legügyesebb riporterei is hiába próbálkoztak, hogy a tőzsdeteremben fényképfelvételeket csináljanak.

A bankok és a tőzsdebizományosok irodáiban

Az angol kormány elejét akarja venni a keleti jóvátételi konferencia csődjének

A francia és az angol sajtó a magyar követelések ellen

Párisból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai levelezőjének értesülése szerint

az angol kormány és a kincstári hivatal képviselője Párisban minden lehetőt elkövet, hogy a keleti jóvátételek ügyében tárgyaló bizottság munkájának csődjét megakadályozzák.

A nehézségek rendkívül súlyosak s azok elhárítása még gondot okoz minden illetékes tényezőnek, miután, ha a megegyezés nem sikerül, el kell halasztani a Young-terv és a hágal határozatok életbeléptetését.

A legközelebbi népszövetségi teljes ülésnek anélkül is súlyos problémákkal kell foglalkoznia, ha Németország volt szövetségeseinek jóvátételi tartozásai nem

is kerülhének a Népszövetség elé. Egyébként sem kívánatos, hogy a jóvátételi bizottságot továbbra is fennartsák, kizárólag a magyar jóvátétel kedvéért.

Az angol kormány körében nagyon sajnálják, hogy a kölcsönös engedékenységre az a szelleme, amely megkönnyítette a Németországgal való tárgyalásokat, nincs meg Németország kisebb szövetségeseinek és az antant-nagyhatalmak szövetségeseinek tárgyalásában. Az antant-hatalmak szövetségesei részéről emelt panaszok jogosak, mert mint a Daily Telegraph írja, dunamenti ellenfeleik nagyon kevéssé teljesítették eddigi jóvátételi kötelezettségeiket. Az angol körök, amelyek nem fogadták barátságosan Magyarországot igen sokszor megújuló kívánságait,

nagy a sürgés-forgás, bár a balsse miatt a felek vá-rotermei fokozatosan kiürültek. Oriási méretű lett azonban a küldönc forgalom. Mintha Newyork va-lamennyi munkanélkülije bankkúldönc lenne, a bankok pénztárai előtt órákig kell tofolkodni, míg egy egy-szerű csekket be lehet váltani. Meg lehet állapítani, hogy a newyorki tőzsdékrachban nemcsak egész

Északamerika, hanem Brazília és Délamerika is su-lyosan érdekelve van.

Berlini jelentés szerint a nemzetközi tőzsdék is megéreztek a newyorki eseményeket és nagyobb ár-hanyatlások állottak elő úgy Amszterdamban, mint Brüsszelben. A párisi tőzsde irányzata is gyengébb, csupán London itéli meg nyugodtabban a helyzetet.

Noviszad közgyűlése hódoló táviratot küldött Alekszandar király Ófelségének Báni palota építését kívánják Noviszadon

Szerdán délután tartotta meg Noviszad város dr. Borota Branisláv polgármester elnökleite alatt október havi rendes közgyűlést. A polgármester megnyitó be-szédében lelkes szavakban emlékezett meg arról, hogy Ófelsége legmagasabb elhatározása az állam nevét meg-változtatta és gondoskodott az ország új területi b-osztásáról, aminek Noviszad városára nézve különös nagy jelentősége van, mert az ország legnagyobb bán-ságának Noviszad a székhelye. Vázolta ennek a jelen-tőségét a város gazdasági és társadalmi helyzetének várható fejlődésére és indítványozta, hogy a közgyűlés hódoló táviratot intézzen Ófelségéhez. A polgármester indítványát a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfo-gadta és a következő hódoló táviratot intézte Ófelsé-géhez:

Ófelsége I. Alekszandarnak, Jugoszlávia királyának
Beograd.

Noviszad város képviselőtestülete, csatlakozva a város lakosságának manifesztációjához, első ülésén, amelyet a történelmi jelentőségű nap: október 3-ika után tartott, amikor is új nevet és területi beosztást adott az országnak, Noviszadot báni székhellyé tette és a várost egyesítette Petrovaradin-nal, szeretett uralkodója előtt rendíthetetlen hűségét, háláját és alattvalói hódolatát fejezi ki és egyhangulag kiáltja: Éljen Ófelsége a király és a Felséges királyi ház! Éljen Jugoszlávia királyság!

Bejelentette még Borota polgármester, hogy a pénzügyminiszter teljesítette Noviszad város kérését a város területén újonnan épülő házak részére huszévi adómentességet engedélyezett.

Ezután a polgármesteri jelentést olvasták fel. A polgármesteri beszámoló szerint a pénzügyminiszter jóváhagyta azt a közgyűlési határozatot, hogy Noviszad város ingatlanaira egymillió dinár kölcsönt vesz fel, amely összeget a Privilegizált Agrárbank részvényeinek jegyzésére fordít. A városi tanács szeptember 25-ikén beadvánnyal fordult a bácskai tartományhoz amelyben kérte, hogy engedélyezze Noviszad város területére önálló utbizottság megalakítását. A kérést a bácskai tartomány elutasította. A városi tanács a tartomány határozata ellen az építésügyi miniszteriumhoz felebbezett.

A noviszadi árvaszék szeptember hónap folyamán

négy, a városi tanács tizenegy, a különféle bizottságok négy ülést tartottak. A szeptemberi születések száma 101, a halálozások száma 45. 1929 év folyamán január 1-től szeptember végéig összesen 498 ház-építési engedélyt adtak ki. Ezek közül 253 földszintes, 21 egyemeletes, 5 kétemeletes ház építésére vonatkozott. A többi engedélyt renoválásra és kibővítésekre kérték, azonban a többek közt kiadtak egy templomépítési engedélyt is.

A jelentéshez elsőnek dr. Popovics Jęta szólt fel. Kiigazította, hogy hiányzik a jelentésből az állat-tenyésztés helyzetéről szóló felvilágosítás. Pankovics Milán, a műszaki igazgatóság helyettes főnöke a tőzsdéhez vezető utak feltöltését sürgette. Mirkovics Glisa rövid felszólalása után a polgármesteri jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette.

Különböző tanácsi javaslatokat fogadott el a közgyűlés uccakövezésekről, burkolatjavításokról. Közben Pavesics Nikola műszaki tanácsos és Mijatovics Dragisa képviselők között parázs vita keletkezett egy uca-csatorna ügyben. Borota polgármester megnyugtató kijelentéseit azonban Mijatovics tudomásul vette s áttértek a báni hivatalok, illetve a városi hiva-talok elhelyezéséről szóló tanácsi javaslatra. Miro-szavlevics Korota, a Lloyd elnöke azt kérte, hogy a rendőrséget lehetőleg ne helyezték a Matija új pa-lotájába, mert a fogdák elcsúsztanak az új épületrész-t és a Mária királyné sugáruat bejártat. Pankovics Milán javasolta, hogy a város a binnal együtt tegyen lépéseket arra vonatkozólag, hogy az állam új báni palotát építtessen Noviszadon. Báni palotára is, vá-rosházára is szükség van s a közigazgatás érdekében a városi hivataloknak központosítva kell lenni. Azok a házak, amelyeket a várostól a hivatalok elhelyez-séért kérnek, túl drágák, ezért azt javasolta, hogy a város kölcsönt vegyen fel és építsen helyiségeket. A Kraljica Mária-ut aszfaltburkolatának felülvizsgálásá-ra kiküldött bizottság javaslatára ezután jelentést, amelyhez Matić Milivoj mérnök, Pankovics Milán és dr. Adamovics István szóltak hozzá. Pavesics Nikola műszaki tanácsnok felvilágosító szavai után dr. Borota Branisláv polgármester reflektált a felszólalá-sokra. A képviselőtestület úgy döntött, hogy újabb jelentéstételre szólítja fel a bizottságot. A napirend többi pontjainak letárgyalása után a közgyűlés véget-ért.

Ötévi fegyházra ítélték a me-rénylő vrđniki postamestert

Az ítélet megállapítja, hogy Jovánovics Zsika nem előre megfontolt szándékkal lőtt rá feleségére

A szubotícai törvényszéken szerdán délelőtt fél tizenkét órakor hirdette ki a bíróság az ítéletet a gyil-kosság kísérletének büntetével vádolt Jovánovics Zsika vrđniki postamester bűnygyében, aki — mint ismeretes — ez év július 12-ikén Pacsiron revolverből háromszor rálőtt feleségére és oly súlyosan megse-bezte, hogy a sérülések folytán az asszony mind-két szemére megvakult.

Az ítélethirdetésre nagyszámú közönség jelent meg a főtárgyalási teremben. A bírói tanács dr. Va-sziljevics Ljuba elnök vezetésével fél tizenkét órakor vonult be a főtárgyalási terembe, ahol Makszimovics Szvetisláv vezető ügyész, aki a közvédat képviselte, valamint dr. Dimitrijevic Drágo védő már elfoglalták helyüket. Szuronyos börtönőr vezette be Jován-ovics Zsika vádlottat, aki fekete ruhába volt öltözve és egyedülven viselkedett.

A bíróság bevonulása után dr. Vasziljevics elnök mindjárt megkezdte az ítélet kihirdetését. A bíróság bűnösnek mondotta ki Jovánovics Zsika vádlottat a BTK. 281. §-ának 3. bekezdése szerint minősülő és a 65. szakasz szerint büntetendő, erős felindulásban el-követett szándékos emberölés kísérletének büntetében és ötévi fegyházra, valamint ötévi hivatalvesztésre ítélt. Egyben kimondotta a bíróság, hogy a vizsgálati fogságból három hónapot beszámítanak.

Az ítélet rendelkező részének kihirdetése után az elnök az indokolás keretében részletesen ismertette az egész bűncselekmény lefolyását, annak előzményeivel együtt és megállapította, hogy a bíróság a vádlott részéről ienforogni látja az erős felindulás tényét. Az erős felindulás abból következett, hogy közvetlen a

tett elkövetése előtt felesége súlyos szavakkal megsér-tette. A sértő szavak által okozott felindulás hatása alatt vette elő revolverét és követte el a tettet. A vád-lott nem azzal a szándékkal jött Vrđnikről Pacsira, hogy feleségét megölje, hanem hogy őt rábíra arra, hogy hozzá visszamenjen vagy a gyermeket megkapja. Erre mutat az a körülmény, hogy a vádlott, amikor Pacsira érkezett, levelet írt feleségéhez, amelyben ezeket az óhajait kifejezte. Csak véletlenül találkozott feleségével, amikor megtörtént a bűncselekmény. Mind-czeknél fogva a bíróság nem mondotta ki az előre megfontoltságot, hanem a büntetőtörvénykönyv 281. §-át fogadta el, amely felmenő vagy lemenő ágbeli ro-konnak, vagy házastársnak erős felindulásban elköve-tett megöléséről szól. A büntetés kiszabásánál a bírós-ág nem talált más enyhítő körülményt, mint a vádlott büntetlen előéletét. Makszimovics Szvetisláv állam-ügyész tudomásul vette az ítéletet, dr. Dimitrijevic Drágo védő felebbezést jelentett be a 92. enyhítő sza-kasz nem alkalmazása miatt, valamint azért, mert a BTK. 66. §-ának 2. bekezdését nem vették figyelembe.

A bíróság végül kimondotta, hogy a vádlott az íté-let jogerőre való emelkedéséig tovább is vizsgálati fogságban marad.

Adóbélyegeket

árusít és felvilágosítással szolgál
Bristol-trafik Noviszad, Željeznička ul. 27
Telefon 25-96

12814

Ertékes leletek Caligula hajójában

Tovább folynak a hajó kiemelésére irányuló munkálatok

Rómából jelentik: Hónapok óta dolgoznak már szorgalmasan az archeológusok és mérnökök a Nemi tavon, amelyből a Caligula császár korában elsüllyesz-tett két hatalmas gályát emelik ki.

Munkájuk részben már sikerrel járt: az egyik gá-lya már szárazon van. Impozáns ez a római hajó, amely most tizenkét évszázad eltelte után előbuk-kant a víz mélyéből. Hatvannégy méter hosszú és husz méter széles a római hajó, amely csodálatos ép-ségben maradt meg.

Természetesen a nagyközönség némileg csalódott, amikor a hajót megpillantotta. Pompás luxushajó volt ez márványdíszekkel, berakásokkal, gyönyörű mozaikokkal s egyéb ornamensekkel. Mindennek nyomá-sinos, az idő lemosta, letörtte, lemorzsolta a hajó fa-lalról a dekorációkat. Azonban sok érdekességet tapasz-taltak a tudósok a hajón. A hajótest vastag ólomré-teggel van kibélelve.

Ami még különösebb, a fa és az ólomréteg között vastag, tömör gyapatréteg van. Valóságos páncélos-hajó tehát Caligula gályája s nagyon valószínű, hogy a római hadihajók még ennél is erősebb páncéltre-tegekkel voltak megerősítve.

Még nem kutatták át az egész hajót. Azokban a részekben, ahová a tudósok eljutottak, nem találtak nemesfémekből készült tárgyakat. Különböző rézkul-csok, ólomcsövek, kőfaragások, pénzek s egyéb apró tárgyak hevernek garmadában a hajón. Találtak azon-ban egy rendkívül érdekes hatalmas, erős bronz víz-csapart, amely alig különbözik a mai legmodernebb csapoktól. Ebből arra következtetnek, hogy a császár hajójának külön vízvezetékhalózata volt. Találtak ezenkívül egyszerű üveglapokat is, amelyeken piros, fehér és zöld sávok váltogatják egymást.

Találtak még közvetlenül a hajó mellett több ha-talmas bronz állatfejet. Ezek a parthoz épített hajó-híd gerendáit díszíthették. Három oroszlán, egy pár-dus és egy farkasfej van. A farkasfej tökéletes mű-alkotás, olyan, mintha élne, orrcimpái izgatottan ki-tágulnak, szőre felborzolódik, szeme tágra nyílik.

Természetesen még csak a hajónak egész kis rész-tét kutatták át a tudósok s arra számítanak, hogy még igen sok érdekes leletre bukkannak a vizsgálat során. Közben pedig tovább folynak a másik hajó ki-emelésének munkálatai.

Billiárdverseny Noviszadon

Negyven résztvevő az első billiárdversenyre

Nemcsak a hosszú szoknya és a fűző divatja tér vissza, hanem reneszánszokra ébrednek a már-már muzeumba helyezett szórakozó eszközök, többek kö-zött a — billiárd is, amelyről már joggal hittük, hogy végre eltűnik a kávéházakból, hiszen évek óta nem hallottunk sem dákórol, se massélókésről, se mantinerről. Az elhanyagolt billiárdjáték újabb fény-korát kezdi élni. A kávéházak kártyaasztalai helyébe billiárdasztalok kerültek és a kora délelőtti óráktól a késő éjszakai órákig, minden billiárdasztal állandóan foglalt, sőt a billiárdjátékosok egész sora várakozik a felszabaduló asztalokra, csakugyan mint a mi fiatal-ságunk rózsaszínű idejében, amikor az egyetemi órá-kat a kávéházban billiárd gyakorlatokkal hasznosi-tottuk.

Noviszadon is nagy fellendülésnek indult a bil-liárdjáték, úgy hogy külön billiárdklub szervezéséről folynak komoly tárgyalások és minthogy a klubok szaporán alakulnak velőszerű, hogy már a közeli na-pokban megalakul a billiárdklub, amely az első ilyen egyesülés lesz a Vajdaságban. Ettől a klubalapítási tervtől eltekintve, a noviszadi billiárdjátékosok a bil-liárdjáték iránti kedv fokozása céljából nagyobb-számú billiárdhandikapversenyt akarnak rendezni, ame-lyet már november első napjaiban tartának meg. A billiárdversenyen negyven noviszadi játékos venne részt, akiknek mindegyike kétszázötven-kétszázötven dinár nevezési díjat fizetne, hogy az eképf befolyt tíz-ezer dinárból, hater ezer dinár mint első díj, háromezer dinár, mint második díj és ezer dinár, mint harmadik díj kerülne kiosztásra.

Noviszad legjobb játékosai közül alakítandó öttagu zsűri állapítaná meg az adott előnyök mértékét. A terv szerint a versenyre benevezett játékosok három csoportban lennének sorozva. A két legjobb noviszadi játékos: Dungsverszki Lázár mérnök és Frisch Béla adnák az előnyöket, míg a többiek a zsűri által meg-állapított előnyökben részesülhetnek. Az egyik csoport a 150-ig menő játszámában 50, a másik csoport 75, a harmadik 100 pont előnyt kapna. Minden csoport három győztese bekerülne a döntőbe, amely ugyanazon előnyökkel 300 pontig terjedne. A döntő három első helyezetteje kapná a díjakat.

A noviszadi billiárdverseny iránt billiárdjátékos körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg és a jelek szerint a szükséges negyven résztvevő benevezése biztositva van.

A VÍZ NEM KÉPES EGYEDÜL TISZTÁRAMOSNI A RUHÁT!

Szenny és különféle betegség csirái a szövetekben visszamaradnak és a fehérnemű a durva kezelés folytán idő előtt tönkre megy. Hiába, jó szappan hiányában meddő minden törekvés. A tiszta színszappan tisztító ereje bámulatos. Kérjük kifejezetten a 80 év óta mindenütt elismert

SZARVAS VÉDJEGYŰ
SCHICHT SZAPPANT

Négy hónap alatt több mint tízmillió dinár bevétele volt Szubotica városnak

Osztojics Szelimir polgármester beszámolója Szubotica életéről

A szubotici városi közgyűlésen a polgármester beszámolót tartott a város gazdasági és pénzügyi helyzetén kívül az egészségügyi, adó-, közbiztonsági, forgalmi és építészeti viszonyokról.

A polgármesteri jelentés megállapítja, hogy a közegészségügyi állapot kielégítő, azonban a kutyaharapások száma ijesztően emelkedett és júniustól augusztus végéig 15 kutyaharapási eset fordult elő Szuboticián és ugyanennyi személyt kezeltek a szubotici Pasteur intézetben.

Június hónapban 86 fiú és 92 leány született. Meghalt 56 férfi és 83 nő. Juliusban 116 fiú és 104 leány született, meghalt 51 férfi és 76 nő. Augusztus hónapban született 119 fiú és 124 leány, meghalt 82 férfi és 66 nő. Szeptember hónapban született 141 fiú és 141 leány, meghalt 90 férfi és 69 nő. A szaporulat a négy hónap alatt 295 volt. A kórházban június elsején 317 személyt ápoltak. Négy hónap alatt 1508 személy ment még be ápolás végett a kórházba. 835 személy felgyógyult, 602 lábadozva hagyta el a kórházat, míg 57 személy meghalt. Így szeptember végén 279 személy maradt a kórházban. Négy hónap alatt 123 műtétet hajtottak végre a kórházban. A szegényháznak szeptember végén mindössze 48 lakója volt. A mentők összesen 479 esetben interviniáltak négy hónap alatt. Az állategészségügyi viszonyok szeptember végéig kielégítőek voltak. Ugyancsak ez idő alatt Szuboticiáról állategészségügyi felügyelet mellett a következő állatokat szállították el: 419 lovat, 205 szarvas-

marhát, 7589 sertést, száz borjút, míg Szuboticiára behoztak 746 darab marhát, 822 juhot, 4007 sertést és 19 borjút. A városi vágóhídon ez idő alatt levágtak 1072 marhát, 1633 borjút, 5028 juhot, 3096 sertést, 621 bérányt, 25 malacot és 4 bivalyt. A szuboticiai állatvadászon 9420 állat cserélt gazdát.

Június elsejétől szeptember végéig Szubotica területén háromszáztizenkét hüneset történt. Ebből 128 hüntény, 184 kihágás. Összesen 190 esetben fejeződött be a nyomozás teljes sikerrel. A statisztika szerint 1 gyilkosság, 14 súlyos testi sértés, 2 erőszak, 4 rablás, 3 gyújtogatás, 37 lopás történt. Négy katonaszökevényt tartóztatott le a rendőrség, egy dohánycsempészt, míg körözölevelek alapján husz személyt tartóztatottak le. Ugyanez idő alatt 17 öngyilkosság történt, 35 tüzesetet jelentettek be és a különböző szerencsétlenségek száma 467 volt.

A restaurált uccák betonburkolatait más uccák javítására fordították és így 20.800 méter hosszúságban 22 ucca kövezetét javították ki. Több helyen kőkeréppel javították ki az utakat és uccákat 4273 méter hosszúságban. A külső utakon 5455 köbméter területen végeztek javítási munkálatokat. Szubotica városnak összesen 1124 kilométer hosszú utakat kell fenntartani, mert a többieket átvette a hácskaik tartomány. Ebből mindössze két százalék van kiépítve. Az utak kiépítésére nagy figyelmet fordít a városi tanács, de mégis nagy nehézségekbe ütközik, mert Szubotica igen messze fekszik a kőbányáktól és a kő

idehozatala igen drága, azonkívül sok esetben vagonhiány miatt a szállítás is késik. A városnak nagymennyiségű aszfalt áll rendelkezésére, amely a restaurált uccákból maradt. Ebből egyes uccák lakói a maguk költségén aszfaltozzák uccáikat és így aszfaltozták ki többek között a Kuccicsiceva és a Zmaj Jovin ucca egy részét, valamint a Djeneral Milojevića ucca egy részét. Hasonló munka folyik most a Crnojevićeva uccában.

Négy hónap alatt a város bevétele a május egyenleggel együtt 10.766.869 dinár volt, a kiadás 10.362.185 dinár.

Állami adók címen befolyt 5.434.459 dinár 54 para, községi pótdadók címen 4.002.860 dinár 10 para, a kereskedelmi és iparkamara részére pótdadó címen 14.798 dinár 50 para, tartományi pótdadó címen 939.901 dinár 82 para. A befizetett adók és pótdadók összege a négy hónap alatt 10.441.719,96 dinárt tett ki.

A városi adóhivatal 4747 hátralékos adófizetőnél foglalást eszközölt. 1915 árverést irtak ki, de csak 9 helyen tartottak árverést.

Négy hónap alatt vásári illeték címen 579.000 dinár folyt be a javadalmi hivatalnál. Fogyasztási adó címen befolyt 988.498 dinár 95 para, míg a vágóhídi illetékekből 67.067 dinár folyt be. Ásványvíz adóból 60.465 dinár, kövezetvám címen 810.174 dinár, vendéglői adóból 91.839 dinár, luxusadóból 14.914 dinár, közlekedési eszközökre kivetett adóból 49.789 dinár, két százalékos késedelmi kamatból 2000 dinár, nyolc százalékos késedelmi adóból 6670 dinár adó folyt be a városi javadalmi hivatal pénztárába.

Román delegáció tanulmányozza a jugoszláv szesztermelést

A delegáció Beogradban, Noviszadon, Csiben, Crvenkán és Apatinban járt

Kedden este Noviszadra érkezett a jelenleg Jugoszláviában tartózkodó román pénzügyminiszteri delegáció, amelynek tagjai Victor G. Cadere bukaresti egyetemi tanár nemzetgyűlési képviselő, Train D. Prallgras román pénzügyminiszteri vezérigazgató és helyettese dr. Leon Muntean. A román delegáció tagjait, akik a jugoszláv kormány vendégei, a noviszadi pályaudvaron Bugarszki Tócor tartományi pénzügyigazgató fogadta.

Bugarszki Tócor tartományi pénzügyigazgató előzékenysége folytán, kedden este alkalmunk volt beszélni a delegáció vezetőjével Cadere egyetemi tanárral a tanulmányút céljáról. A román vendégek a következő nyilatkozatot tették a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának:

— Romániában ezidőszerezt háromféle szesz törvény van érvényben és pedig a Regatban a régi román törvény, Besszarábiában saját monopoltörvénye van és Erdélyben a régi magyar törvény. A háromféle törvény már eddig is sok zavart okozott és szükségessé vált a különböző törvények egységesítése. Egyes fontosabb kérdésekben ez az egységesítés már meg is történt. Ez indította a román pénzügyminisztert arra az elhatározásra, hogy bennünket Csehszlovákiába, Jugoszláviába és Magyarországra küldjön ki, hogy a szomszédos államokban, ahol a viszonyok nagyjában megegyeznek a mieinkkel, tanulmányozzuk a szesz törvényeket, a szeszgyártás módjait, a szeszadózás kérdését, a szeszgyártás pénzügyi ellenőrzését és mindazokat a kérdéseket, amelyek összefüggnek a szeszgyártással.

— Három hete vagyunk már tanulmányúton, első állomásunk Budapest volt, ahol a pénzügyminiszteri iktumban tanulmányoztuk a szesz törvényeket, a pénzügyi ellenőrzést, továbbá Budapesten és Cegléden a szeszgyártást. Magyarországból Csehszlovákiába mentünk és onnan jöttünk Jugoszláviába. A pénzügyminiszteri iktumban rendkívül előzékenyen fogadják és a legmesszebbmenő szívélyességgel állottak rendelkezésünkre. Beogradból Noviszadra, innen Csibre, Crvenkára és Apatinba megyünk, majd Kikindán át visszatérünk Romániába.

— Bennünket az alkoholfeldolgozás minden módja érdekel. Ezért megtekintettük a mezőgazdasági és ipari szeszgyártást, a sörgyártást, a likörgyártást és a kisüstfőzést. Különösen érdekelnek bennünket az apatini sörgyárban alkalmazott gépek, amelyeket sem Romániában, sem Magyarországon, sem Csehszlovákiában nem találunk. Apatinban ugyanis a legmodernebb Eduard Schau-rendszerű gépek vannak üzemben, amelyekről a szakértők azt állítják, hogy ezek a legököltebb sörgyártó gépek.

— Beogradban tanulmányoztuk a szesz törvényeket. Tudvalevőleg Jugoszláviában április tizenötödikén jelent meg az addigi különböző szesz törvények egységesítését kimondó új törvény, amely kitűző bázisul szolgál majd a román egységes szesz törvény számára is. Beogradban azonkívül megtekintettük az ipari szeszgyárakat és Csiben megnézzük a mezőgazdasági szeszgyártást. Szeretnénk volna Zagrebba is elmenni, de ahhoz már kevés időnk volt.

A delegáció tagjai szerda reggel *Belfarszki* Bozsó inspektor a tartományi pénzügyigazgatóság fogyasztási adóosztályára főnökének társaságában autón Csibre, Crvenkára és Apatinba utaztak.

Kun Béla lesz Bucharin utóda

Ujabb kivégzések Szovjetországban

Kovnoból jelentik: Moszkvából érkező jelentések szerint január elején a kommunista internacionálé Moszkvában teljes ülést tart, amelyen a kommunista mozgalom újjászervezéséről fognak tárgyalni. A tárgysorozat egyik fontos pontja az internacionálé új elnökének a megválasztása. Erre a tisztségre *Bucharin* utódául *Kun Bélát* fogják megválasztani.

Mint Berlinből jelentik, a *Berliner Tagblatt* moszkvai jelentése szerint *Szovjetországban újabb tizenhét hallos ítéletet hajtottak végre*. A moszkvai lapok csak röviden számolnak be kilenc papnak és parasztnak a kivégzéséről, valamint még kilenc hallos ítélet végrehajtásáról. Eszerint Leningradban négy parasztot szovjettisztviselők meggyilkolása, Ivanov-Ismiszenkben egy lelkeszt, egy misszionárust és hat parasztot, végül Brianskban egy földmivest a községi előljáróság ellen megkísérelt merényletek miatt agyonlőttek. A Moszkva melletti Kimiri községben egy papot és négy embert végeztek ki, miután tiltakoztak templomuk bezárása ellen és tiltakozásuk jeléül félreverték a harangokat, aminek következtében az összegyűlt tömeg ellentárt a templom bezárásával megbízott hatóság közegeknek. A forradalmi törvényszék a papot és három hívét, mint ellenforradalmárokat halálra ítélte és a kivégzést azonnal végre is hajtották.

TÖZSDE

Zagreb, okt. 30. (Zárlat.) Páris 221.82—223.82, London 265.55—276.35, Newyork 56.36—56.56, Zürich 1094.40—1097.40, Milanó 295.28—297.28, Amsterdam 2277.50—2283.50, Berlin 1352.50—1355.50, Bécs 793.25—796.36, Prága 167.05—167.85, Budapest 987.82—990.82.

Noviszaai terménytőzsde, okt. 30. Buza bácskai 77 kg. 190—192.50, bácskai 78 kg. 102.50—195, bánáti 77 kg. 187.50—192.50, szerémi 77 kg. 187—192.50. Árpá bácskai és szerémi 145—150. Tengeri bácskai csöves 70—75, bácskai uj 105—110, bácskai uj XII.—I. 125—130, bácskai uj III. Duna 142.50—147.50, bácskai uj IV.—V. 145—150, bácskai szárított X. 145—150, bácskai szárított X. Duna 150—152, bánáti Duna III. 142.50—147.50, bánáti Begej III. 142.50—147.50, szerémi uj 105—110, szerémi uj XII.—I. 125—130, szerémi Duna III. 142.50—147.50, szerémi szárított X. 145—150. Liszt 0gg és 0g bácskai 295—310, 2-es 270—280, 5-ös 245—255, 6-os 210—220, 7-es 175—185, 8-as 115—125. Korpa bácskai, szerémi és bánáti jutászakokban 105—110. Irányzat gyenge. Forgalom 89½ vagon.

Szombori terménytőzsde, okt. 30. Buza bácskai vasut 185—190, bánáti 180—185, szlavóniai 177—182.50, szerémségi 182.50—187.50, Rozs 145—150, Zab 137—142.50. Árpá 115—125, árpá tavaszi 140—150, Bab 570—580, válogatott 590—600. Kukorica 150—155, uj kukorica 105—110. Liszt nullás 290—295, 2-es 270—285, 5-ös 240—250, 6-os 215—225, 7-es 180—190, 8-as 120—130. Korpa 100—105.

Erdései gabontőzsde, okt. 30. Határidőzlet: Buza márciusra 23.52—23.62, zárlat 23.59—23.60, májusra 24.22—24.31, zárlat 24.26—24.27. Rozs márciusra 17.35—17.38, zárlat 17.41—17.42. Tengeri májusra 17.15—17.26, zárlat 17.21—17.22. Készárnyiac: buza 21.40—24.10, tekarményárpa 15.25—16.30, köles 11—12.50, tengeri 19.25—19.50, korpa 10.30—10.70, rozs 15.10—15.20, sörárpa 17.50—21, repce 52—53, zab 14.15—15.75. Irányzat: lanyha.

Ciklázol terménytőzsde, okt. 30. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (125) 125, március (132.25) 132½, május (136) 135 egyenylead, Tengeri december 91½, március (97.75) 97½, május (99.50) 99 háromnyolead.

Winnipeg terménytőzsde, okt. 30. Középarfolyamok: Buza október (134.875) 135½, december (136.25) 136½, március (143.375) 142 hétnyolead.

Liwerpooli terménytőzsde, okt. 30. (Zárlat.) Buza október (sh. 8.7 d.) sh. 8.6¼ d., december (sh. 8.10¼ d.) sh. 9.0¼ d., március (sh. 9.5¼ d.) sh. 9.7 d., május (sh. 9.8 d.) sh. 9.10¼ d.

Zürich, okt. 30. (Zárlat.) Beograd 9.12 egyenylead, Páris 20.33, London 25.17¼, Newyork 516, Brüsszel 72.20, Milanó 27.03½, Madrid 73.85, Berlin 123.50, Amsterdam 208.22.5, Bécs 72.57.5, Szófia 3.73, Prága 15.29, Varsó 57.87½, Budapest 90.27.5, Bukarest 3.08.

Vizállás

A noviszaai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő. Duna: Bezdán 58 (—6), Apatin 130 (—0), Bogojevó 148 (—2), Vukovár 90 (—4), Palánka 80 (—6), Noviszaad 73 (—1), Zemun 46 (+8), Pancsevo 14 (+10), Szmederevo 130 (+7), Dráva: Maribor 52 (—2), Oszijsk 58 (+14), Száva: Zagreb 90 (—10), Mitrovica 200 (+46), Beograd 13 (+12). Tisza: Senta 83 (—5), Beccs 96 (—10), Titel 62 (—0).

Kijavítják a Dragutinovo-csóka vasuti vonalat

Kibővítik a pályaudvarokat és több forgalmas vonalat megerősítenek

Beogradból jelentik: A közlekedésügyi minisztériumban már hónapok óta folynak az előkészítő munkálatok egy nagyszabású tervezet kidolgozására, amely jobb exportlehetőségek megteremtése céljából egyes vasuti vonalak kijavítását és több pályaudvar kibővítését célozza.

Különös gondot fordítanak azoknak a teherpályaudvaroknak a kibővítésére, amelyeknek jelenlegi befogadóképessége nem mutatkozott elég nagyra. Sok állomáson új vágányokat fognak lefektetni. Ebből a szempontból különösen *Beograd, Zemun, Boljanac, Vinkovci, Szlavonski Bród, Zareb, Partaluka, Kervodc és a Dalj—oszijski vonalon levő Szarvas állomás jönnek tekintetbe.*

A Beograd—vinkovci vonalon eddig nyolc új állomást létesítettek és már jóváhagyták a szükséges hiteket Klostar, Szun'a, Szplit előváros, Primorski Dolac, Unetjes és Zsitnics, Knin, Szplit és Szusák kibővítésére is.

Az állomások kibővítésén kívül tervehették egyes győngye alapozású és régi vonalak megerősítését, illetőleg új sinekkel való kicserélését is. A vonalerősítési munkálatokat elsősorban a Beograd—vinkovci vonalszakaszon fogják elvégezni, tekintettel arra, hogy a forgalom ezen a vonalon igen nagy, a töltések és a sinek azonban nem engedik meg azt, hogy a vonatok a mainál nagyobb sebességgel közlekedjenek. *Megerősítik a Dragutinovo—Csóka közötti vonalszakaszt, amely a Szabolica—zsomboljai vonal leggyengébb része és amely igen fontos a Románia felé irányuló személy- és teheráruforgalom szempontjából.*

A vonalak kijavítása után a forgalmat sokkal gyorsabban lehet majd lebonyolítani, mert lehetővé válik, hogy a vasuti kocsik teljes teherbíró képességét kihasználják és sok helyütt nagyobb súlyú és így nagyobb vontatóképességű mozdonyokat helyezhessenek üzembe.

November 12-én látogatja meg az olasz királyi pár a pápát

A Szentatya január második felében viszonozza a királyi pár látogatását

Rómából jelentik: Az olasz királyi pár november 12-ikén teszi meg első látogatását a Szentatyanál. A királyi pár látogatásának időpontját déli fél tizenkét órára állapították meg. A felvonulás a vatikáni palotára rendkívül ünnepélyes lesz. magát a kihallgatást azonban intim jellegűnek tervezik, amelyen a pápán kívül senki sem vesz részt. Felmerült az a terv, hogy a pápa nyomban viszonozza az olasz királyi pár látogatását, azonban erre csak január második felében, *Umberto* trónörökös esküvője után kerül a sor. *Umberto* olasz trónörökös december 12-ikén tartja esküvőjét Brüsszelben *Mária Jose* helga királyi hercegnővel.

»DAMA«

fehérnemű és
kibimunka szalon

Elvállal női-, férfi- és
gyermekfehérneműt
a legolcsóbb
árban

Monogrammozást és
drutkolást vállalunk
TOLSTOJEVA ULICA 21
Kenyérgyár ucca

Elkészült Noviszaad város leltára

A városnak 5.468 holdja, 56 városi épülete van és tiszta vagyona 82.152.560,84 dinár

Noviszaad város számvevősege kedden küldötte meg a képviselőtestület tagjainak a város 1923. évi zárszámadását és leltárát, amely szerint a múltévi városi igazgatás mérlege 1.731.184.06 dinárral kedvezőbb volt, mint amennyi a költségvetésben elő volt irányozva.

A leltári kimutatás már azért is nagyobb érdekű, désre tarthat számot, mert abból megállapítható, hogy a város 1923 december 31-ikén milyen vagyon felet rendelkezett. Eszerint a városnak 1928 december 31-én 5.467 hold és 887 négyzetföld földterülete volt, amelyből 5.467 hold legelő, 15.9 hold szántóföld, 455 szőlő, 402 hold erdő, 303 hold más termőföld és 719 hold terméketlen föld. Ezeknek összértéke 1928 végén 37.709.378.13 dinár volt, az 1927. évi 38.971.034.37 dinár értékkel szemben. A város földjei 1928 végén 970.200 dinár tiszta hozadékot eredményeztek az 1927. évi 774.673.71 dinárral szemben.

A városnak 621.206 dinár értékű ingatlanai vannak a városon kívül levő földjein, míg a város területén 56 épülete van, 20.160.352 dinár értékben, az 1927. évi 19.053.130 dinár értékkel szemben. A városháza 4.5 millióval, a tűzoltóaktanya 347.000 dinárral, a szegényház 525.000 dinárral, a közbiztonsági épülete 720.000 dinárral, a kiszácsi szükséglakások 400.000 dinárral, a városi értéktároló 5.450.000 dinárral, a városi kertészeti épületek 560.000 dinárral, a gazdasági major 450.000 dinárral, a vidovdantelepi iskola 423.965 dinárral, a Ljubljanszka-uccai kisedőle iskola 273.000 dinárral, a régi gimnázium épülete (jelenleg felebezési bíróság) 2.940.000 dinárral, a posta-uccai városi épület 2.250.000 dinárral szerepel, mint nagyobb tétel a városi ingatlanok kimutatásában.

A városi hivatalok irodafelszerelési, butorai és szerel 765.607.22 dinárral szerepelnek. A rendőrség irodai felszerelése 189.260, a gazdasági major berendezése 50.695 dinárral van értékelve, a mérnöki hivatal felszerelése 57.984 dinárral, a hordójelző hivatal felszerelése 18.514.50 dinárral, a javadalmi hivatal 63.759 dinárral, a vágóhíd berendezési tárgyai 8400 és a városi szegényház berendezése 160.758 dinárral. Eszerint a városi hivatalok és irodák berendezésének értéke 1.315.077.72 dinár.

A városi vállalatok és közüzemek tételénél a keskenyvágyú vasut berendezési és felszerelési tárgyal 963.570.87 dinárral, a közkutak 425.600 dinárral, a városi szivattyutelepek 270.568 dinárral, a gázgyár üzemi berendezése 3.478.556.60 dinárral, az uccatisztító és locsolófelszerelések 481.200 dinárral, a gőzhengerek 160.119 dinárral, a vágóhídi felszerelések 371.693.50 dinárral, a tűzoltóság felszerelése 1.281.793 dinárral, a mérnöki anyagraktár 53.816 dinárral, a lakatosműhely 3599 dinárral, a nyilvános illemhelyek 55.000 dinárral, a gypmesteri telep 11.500 dinárral, az árvízvédelmi anyag 60.511 dinárral és végül a városi kert anyaga 279.073 dinárral szerepelnek, úgyhogy a városi üzemek berendezési tárgyainak értéke 7.899.690.97 dinárt tesz ki.

A város cselekvő pénztökei így oszlanak meg: A) Takarékbetétek 4.762.685.48 dinár, ezek legtöbbje alapok tulajdona. B) Kamatozó magánkötvények 8.740.289 dinárra rúgnak, a szegényalaprú kamatozó magánkötvényei 800 dinárt, a nyugdíjalaprú magánkötvényei 47.000 dinárt tesznek ki, a színházépítési alap követelése 2.108.000 dinárra rúg, a lakhatási engedélyekből képződött alap követelése 637.520 dinár. Eszerint a város magánkötvényköveteléseinek összege 11.533.609 dinárt tesz ki. A város 300.000 dinár értékű értékpapirok felet rendelkezik, míg igen jelentékeny összeget tesz ki azoknak az értékpapiroknak értéke, amelyek a valóságban megvannak, de közben nagyrészt értéktelenné váltak. Ilyenek a hadikölcsönkötvények stb.

A város készpénzmaradványa az alapoknál mult év december harmincegyedikével 1.265.661.61 dinár. A város követelése: a házipénztár követelése a felektől 10.811.179.24 dinár, a törzsvagyonalapnak 9.700.409.87 dinár, a szegényalaprú 47.310.77 dinár, a nyugdíjalapnak 170.811.18 dinár, az elhalt gyermekek segélyezésére szolgáló alapnak 30.205, a színházépítési alapnak 102.619.31 dinár, az utalaprú 1.058.298.42 dinár, a tűzoltóalaprú 66.720.82 dinár és a lakhatási engedély ditalból befolyt alapnak 297.519.85 dinár követelése van. Eszerint a város künnlevőségei különböző címeken 22.293.155.66 dinárra rúgnak. A város cselekvő tökéinek összege 40.155.311.75 dinár.

Az összes aktívák eszerint 108.981.736.55 dinárra rúgnak. A passzívák összege 26.829.175.71 dinárt tesz ki és a következő főbb tételekből áll: Jelzálog és egyéb tartozások 14.951.139.41 dinár, az elmúlt év végén kifizetett számlák összege 11.874.036.30 dinár. A 108.981.736.55 dinárt kitevő aktívák összegéből levonva a 26.829.175.71 dinárt kitevő passzívákat, a tiszta vagyon 82.152.560.84 dinár.

A városi számvevőségnek ezt a munkáját *Vucsetics* Milla tanácsnok, városi főszámvevő és dr. *Trischler* Aladár városi főszámvevőhelyettes állították össze. A város képviselőtestülete a közel napokban megtartandó külön rendkívüli közgyűlésen fogja a múltévi zárszámadásokat letárgyalni.

HIREK

— **Ötvennégy éves a román királyné.** Bukarestből jelentik: Mária Özevgy román királyné most töltötte be életének ötvennegyedik évét. Születésnapja alkalmából a bukaresti főszékesegyházban ünnepes hálaadó istentiszteletet tartottak. A kormány nevében Madgearu kereskedelmi és Raducanu közmunkaügyi miniszterek Balcsikera utaztak, hogy tolmácsolják az Özevgy királyné előtt a kormány szerencsekívánatait.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint jobbára felhős, vagy ködös, aránylag enyhe idő várható, kisebb lecsapódásokkal.

— **Maurice Dekobrárt ünnepélyesen fogadják Beogradban.** Beogradból jelentik: Maurice Dekobra, a népszerű francia regényíró pénteken Beogradba érkezik, ahol előadást fog tartani. A világhírű író a pályaudvaron több kulturális egyesület kiküldöttjei ünnepélyes fogadtatásban fogják részvenni.

— **Az állami adóhivatal felhívása a szentai nyugdíjasokhoz.** Szentáról jelentik: A szentai állami adóhivatal felhívja az állami nyugdíjasokat, hogy november elsejéig feltétlenül állítsák ki és nyújtsák be a »prijava«-jukat az állami adóhivatalban. Aki ennek a felhívásnak nem tesz eleget, az nem kaphat nyugdíjat.

— **A vajdasági komlótermelői szövetségének jelentése.** A vajdasági komlótermelők szövetségének legújabb jelentése beszámol a komlópiac helyzetéről és a piaci árak alakulásáról. Megállapítja a jelentés, hogy a jugoszláv komló iránt élénkebb a kereslet. A leszedett termés 35 százalékát már értékesítették, míg Szlovéniában a termés 45 százaléka kelt el. A külföld különösen a szlovéniai komló iránt érdeklődik és az új termésnek mintegy 40 százaléka Németországba került. A hegyi komló 800—1300 dinárt ért el, a francia 1225—1650, az új szlovéniai 950—1250, lengyel 1300—1500 és a legkiválóbb hácska 1300 dináros áron kelt el. Csehszlovákia komlóterméséből 85 százalékot adtak el 1900—2500 dináros áron, az aussji 1200—1800 dináros áron került forgalomba. A jugoszláv komló minőségileg egyenrangú, csupán a szedésnél és szállításkor nem jártak el a kellő gondossággal.

— **Noviszad táviratilag üdvözölte Karlovac városát háromszázötven éves fennállása alkalmával.** Noviszadról jelentik: Noviszad város tanácsa Gornikarlovac városát háromszázötven éves fennállása alkalmából meleghangú táviratban üdvözölte.

— **A szuboticei adóigazgatóság új pénztárosa.** Beogradból jelenti az Avala: Ófelsége Alekszandar király a pénzügyminiszter javaslatára több kinevezést és át-helyezést eszközölt az adóhivatalok karban. Az ukáz többek között adópénztárosi minőségben Panecsvórról Szubotícára helyezte Vujátovic Vászta adóellenőrt.

— **Gróf Károly Mihály csak rövid ideig maradhat Amerikában.** Londonból jelentik: Washingtonból jelentik, hogy Stimson külügyi államtitkár meghatározott időre szóló beutazási és tartózkodási engedélyt adott az Egyesült-Államokba gróf Károly Mihálynak és feleségének, akik ezidőre Párisban tartózkodnak és 1925 óta fáradoztak, hogy beutazási engedélyt kapjanak.

— **Egy béliállítás budapesti tisztviselő családjával együtt megmérgezte magát.** Budapestről jelentik: A Baross-téri Központi szállodában kedden este kilenc óra tájban megjelent egy idősebb ember, egy nő és egy fiatal leány társaságában. A férfi, aki Perényi Pollák Ernő béliállítás tisztviselő nevet írt a bejelentőlapra, a második emeleten bérelt szobát. Szerdán délelőtt többször kopogtattak a szoba ajtaján, de nem kaptak választ. Egy órakerék feltörték az ajtót és a férfit a két nővel együtt eszméletlen állapotban találták a szobában. Orvost hívták, aki megállapította, hogy mind a hárman ismeretlen mérget ittak. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy Perényi-Pollák Ernőt tíz évi szolgálat után elbocsájtották állásából, a végkielégítés címén kapott összeget felélte és családjával együtt nyomorba jutott. Bucsufolelelben azt írta, hogy feleségével és leányával mindig közösen határozták el az öngyilkosságot, mert betevő falatjuk sem volt. Mindhármukat beszállították a kórházba. Az életunt emberek állapota súlyos.

— **Egy valk földműves tragikus halála.** Beeskerekéről jelentik: Megdöbbentő módon vetett véget életének Bakalov Mita nyolcvanhárom éves gazdag beeskerekéi földműves. Az öreg gazdálkodónak százhusz hold földje van a beeskerekéi határban, ami legalább kétfélmilliárd dinárt ér. Bakalov Mita öreg kora dacára mindig maga művelte a földjét, öt évvel ezelőtt azonban elvesztette szemévilágát és azóta nem tud dolgozni. A szorgalmas öreg gazda nem bírta tovább a télen életet és a vakaságot és elhatározta, hogy megöli magát. Vasárnap éjjel a szobájában ágyán fekvő egy konyhakéssel felmetszette a hasát. Reggel eszméletlen állapotban talált rá a fia, aki azonnal elhívta dr. Radulovic Kornél orvost, aki az öngyilkost kezelésbe vette. Mikor Bakalov Mita magához tért és észrevette az orvost, összetett kezekkel könyörgött neki: »Az Isten szerelmére kérem, hagyjon meghalni!« Kívánsága teljesült, mert az orvosi segítség hiábavalónak bizonyult és estére kiszenvedett.

November elején megszűnik az állategészségügyi zárlat Szubotícán

Nincsenek újabb száj- és körömfájási megbetegedések

Osztójcs Szelimir szuboticei polgármester, mint jelentettük, a múlt héten a fővárosba utazott, hogy a városi közigazgatási bizottság határozata folytán közbéjárjon a földművelésügyi miniszteriumnál a szuboticei országos őszi állatvásár megtartása érdekében. A közigazgatási bizottság megállapította, hogy Szubotica határában a várostól harminc kilométernyire Zobnatica pusztán egy száj- és körömfájásos megbetegedés fordult elő és ezért az egész környéket állategészségügyi zár alá helyezték. A zár miatt vasárnap nem lehetett megtartani az állatvásárt, ami nagy kárt jelent a mezőgazdák számára, akik ezen a vásáron szokták értékesíteni állataikat és ebből a pénzből szokták fizetni adójukat is. Osztójcs Szelimir polgármester Beogradban közbenjárt az ügyben, de az állategészségügyi osztály nem teljesíthette a városi közigazgatási bizottság kérését.

A száj- és körömfájás gyorsan terjedő betegség, amely ellen az összes európai államok küzdenek. Ez a vérs nemcsak a beteg állat közvetlen érintése folytán terjed, hanem közvetve is. Ebben a tekintetben elsősorban számításba jön a kéz, cipő, ruha, lovak, szárnyasok, kutyák, tej, gyapot stb., amelyek könnyen a beteg állat közelébe férközhetnek. Eszerint várható, hogy nem tartani, mert egy beteg állat a vásárra kiterelt összes

állatokat megfertőzhetné és ezáltal husz községbe is átterjedne a veszedelmes fertőző betegség. Ezt a betegséget csakis radikális eszközökkel lehet leküzdeni és terjedését megakadályozni vagy lokalizálni. Az intézkedésnek az a fő célja, hogy a fertőző vidéktől teljesen elzárja a nem fertőző vidék állatállományát. Hogy csak ilyen intézkedésekkel lehet eredményt elérni, azt legjobban bizonyítja a dunamelléki és a beogradi tartományban elrendelt zárlatok, amelyek által teljesen leküzdötték a betegség tova terjedését. Szuboticat illetően az állategészségügyi zárlatot akkor oldják fel, ha a határidő lejár és megállapítják, hogy fertőző betegség nem áll fenn.

A Napló munkatársa úgy értesült, hogy a napokban állatorvosi bizottság szállt ki a helyszínre Zobnaticára és megállapította, hogy a száj- és körömfájás már megszűnt. Miután hatóságilag megállapítást nyert, hogy a szuboticei kerületben a fertőző betegség megszűnt, tíz napot kell még várni, hogy a zárlatot feloldják. Addig még többször fogják felülvizsgálni az állatokat és ha újabb megbetegedést nem állapítanak meg, akkor a földművelésügyi miniszterium megszünteti az állategészségügyi zárlatot. Erre valószínűleg már november elején sor kerül. Kétséges azonban, hogy megtartják novemberben az állatvásárt.

— **Sanchez Guerra volt spanyol miniszterelnököt felmentették a kázás vádjától.** Valenciából jelentik: Valenciában most fejeződött be a haditörvényszék előtt a tárgyalás Sanchez Guerra egykori konzervatív miniszterelnök és hunszonkét vádolt társa ellen, akik a vádirat szerint ez év elején a tüzérsg fellázításával meg akarták bukztatni Primo de Riverát és kormányát. A haditörvényszék Sanchez Guerrát, aki a zendülés ki-

— **Pavelics Antet kiutasították Ausztriából.** Zagreből jelentik: Bécsi jelentés szerint azok a hírek, hogy a hazaárulásért halálra ítélt Pavelics Ante volt képviselőt Bécsben letartóztatták, megfelelnek a valóságnak. Pavelics szabálytalan utlevéllel osztrák vízum nélkül érkezett Bécsbe, de letartóztatták és kiutasították az ország területéről. Pavelics Németországba utazott.

— **Újra tárgyalják a halálra ítélt szarajevói volt csendőrmester bünpörét.** Szarajevóból jelentik: A szarajevói törvényszék néhány hónappal ezelőtt kötél általi halálra ítélt Dzsigit Márkó volt osztrák-magyar csendőrmestert, mert beigazolódott, hogy 1914-ben, a háború kitörésekor minden ok nélkül megölt egy parasztembert. Az ítéletet a szarajevói legfelsőbb törvényszék szerdán megsemmisítette, mert a tanácsban, amely a halálra ítéletet meghozta, részt vett dr. Pirdusz Is, aki az ítélet meghozatalakor még nem volt kinevezve bírónak. Az ügyben új tárgyalást tartanak.

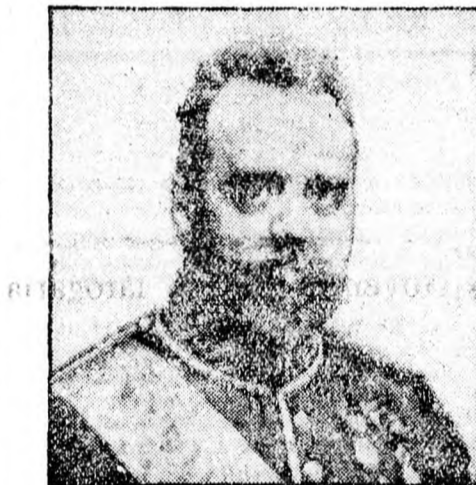
— **Ehunytt archeológus.** Zagreből jelentik: Kedden este hetvenegy éves korában meghalt dr. Brunschmidt József nyugalmazott egyetemi tanár, ismert archeológus, a zagrebi archeológiai múzeum őre. Dr. Brunschmidt Vinkovcin született és nagy érdemeket szerzett a horvátországi római régiségek felkutatása körül.

— **A bádogosinas tragédiája.** Beeskerekéről jelentik: Titz János kutyánin bádogosinas egy épülőház tetőjén dolgozott. A házat az esőzés miatt igen sikos volt és a szerencsétlen inasgyerek megcsuszolt a tetőcserepen, aztán végiggurult a háztetőn és lezuhant a járdára. A gyerek sikoltására kiszaladtak a szomszédok, de a szerencsétlen inast már holtan találták. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fiu nyakcsigolyáját törte el, ami azonnali halálát okozta.

— **November elején kifizetik a csödbekertült Szlavenszka Banka hitelezőit.** Zagreből jelentik: A Szlavenszka Banka csödbügyében létrejött megegyezést a bíróság utolsó fokon is jóváhagyta és így november elején kifizetik a hitelezőknek a követelésük fejében járó kiegyezési összeget. A bank a kiegyezési ügy bírósági aktáira nem kevesebb, mint egy millió kétszáz ezer dinár értékű bélyegilletéket fizetett.

— **Az erdőaffér ügyében kihallgatták három volt erdőügyi minisztert.** Beogradból jelentik: Az államtanács előtt szerdán folytatták a fegyelmi tárgyalást az erdőügyi szerződés megváltoztatásával vádolt erdőügyi miniszteriumi tisztviselők ügyében. A szerdai tárgyaláson tanuként kihallgatták Nikics Nikola, Jovanovic Vászta és Mijovic Alekszander volt erdőügyi minisztereket, akik a vádlottakra nézve kedvező tanuallomást tettek és kijelentették, hogy a tisztviselők az ő utasításukra dolgozták át a szerződéseket.

— **Fejnélküli hulla Bukarest egyik utcáján.** Bukarestből jelentik: Kedden reggel Bukarest egyik utcájában egy borzalmasan megcsontított holttestre találtak, melyben a nyomozó hatóságok Burgher Ioan piaci árust ismerték fel. A gyilkosságot a járókelők fedezték fel, akik az egész utcán átvonuló véryomok után indultak, míg a holttesthez nem értek. A meggyilkolt piaci árus teteméről a fej és a lábak hiányoztak, amelyeket később hatvan méter távolságra találtak meg. A helyszínrre siető rendőrbizottság a jelek után indulva megállapította, hogy a szerencsétlen ember rablógyilkosság áldozata lett, amennyiben a kihallgatott tanúk állítása szerint a meggyilkolt piaci árusnál nagyobb pénzösszeg volt.

törése óta a kikötőben horgonyzó hadihajók egyikén vizsgálati fogságban volt, felmentette. Kivül néhány polgármester és tizenötgy tiszt volt a vádlott. A védelem azzal érvelt, hogy nem büntetendő cselekmény, ha valaki helyre akarja állítani az ország alkotmányát. A többi polgári vádlottat is felmentette a haditörvényszék, a vádlott tisztet ellenben két hónaptól egy évig terjedő várfogságot kaptak. Az ítéletet csak a megerősítés után fogják nyilvánosságra hozni.

— **Fejnélküli holttest a sínek mentén.** Beogradból jelenti az Avala: Kedden reggel a Paratyin—csuprijaf vonalon a sínek mentén egy munkáskülső férfi fejnélküli holttestére bukkantak. A vizsgálat során megállapították, hogy a holttest Zsikić Veljko pályaoéré, akit valószínűleg a paratyni személyvonat gázolt halálra.

— **Rálőtt a csendőrré.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szerdán kezdték tárgyalni Jankovics Kuzman gradistei földműves bűnügyét. Jankovicsot szándékos emberölés kísérletével vádolták az ügyészség, mert augusztus 21-ikén rálőtt Skorup Aleksza csendőrré. Jankovics a kritikus napon unokájával sétált és séta közben meg akarta unokájának mutatni a villanytelepet. A telep kapujában állott Otmár Márk villanytelepi igazgató, aki nem engedte, hogy Jankovicsék bemennejenek a telepre. Ebből szóváltás támadt, mire Jankovics eltávozott, de később fegyverrel tért vissza és lesbeállt. Erről tudomást szerzett Otmár, mire értesítette a csendőrséget, ahonnan Skorup Aleksza csendőrraltiszt ment ki. Jankovics meglátta a csendőrt, futásnak eredt, majd a csendőr felszólítására megállt és kétszer rálőtt. A csendőr szintén fegyvert rántott és könnyebben meg is sebesítette Jankovicsot, akit azután lefegyvereztek. Jankovics a tárgyaláson ittaságával védekezett és több tanu ezt az állítását igazolta is. Dr. Aradszki Mita és dr. Arsenjevic Milorad védők kérték védeciük elmebeli állapotának megvizsgálását, amit a bíróság el is rendelt és dr. Annau Dezsőt bízták meg a vizsgálat megejtésével. A tárgyalást november 5-ikán folytatják.

— **Kivégzés Pozsonyban.** Pozsonyból jelentik: Csütörtökön reggel a pozsonyi törvényszék udvarán kivégzik Bognár-Hoifner Lajost, a nagybecsi rablógyilkos banda vezérét. Bognárt egy évvel ezelőtt ítélte halálra a pozsonyi esküdtszék és a köztársaság elnöke most elutasította a kegyelmi kérvényt. A rablógyilkos egykedvűen fogadta a kivégzésről szóló bejelentést. Célját siralomházzá alakították át és Bognárnak az volt a kívánsága, hogy rajnai vörösbort vigyenek be neki. Pozsonyban a kivégzés híre nagy izgalmat keltett, mert a városban 1844 óta nem volt akasztás.

— **Egy parasztasszony borzalmas tömeggyilkossága.** Bukarestből jelentik: A moldovenasculi esküdtszék a napokban kezdte meg Verlan Axentie negyvenkilenc éves parasztasszony gyilkossági bűnperének tárgyalását. Az asszony a vádirat szerint egész családját kiirtotta. Első áldozata a nővére volt, akit 1925-ben tett el láb alól, hogy hozzájusson a vagyonához. 1927-ben megölte az apját, aki tudott az előbbi gyilkosságról. Ugyanabban az évben nyomtalanul eltűnt a gyilkos nő édesanyja és minden jel arra mutat, hogy Verlan Axentie őt is elvette láb alól. 1928 júliusában haltával leöltette szolgáját, aki a kertben ráakadt a gyilkos asszony nővérének elásott holttestére. A cselédlány életben maradt és a gyilkos asszonyt az ő feljelentésére elfogták. A nyomozás során kiderült, hogy az asszony két gyermekének és két cselédlányának, akik a végzetes házban szolgáltak, nyomuk veszett. A tárgyaláson a gyilkos asszony csak apja, anyja és nővére meggyilkolását ismerte be. A tárgyalás még több napig eltart.

A Városi Moziban csütörtöktől két UFA-sláger!

— **Kik kapnak szalonkocsit Romániában?** Bukarestből jelentik: A román vasutak új szervezeti szabályzata szerint csak a királyi család tagjai, valamint a miniszterek és államtitkárok utazhatnak szalonkocsival. Az egyházi és katonai főhatóságok is kérhetnek szalonkocsit, de meg kell fizetniük az érte járó tíz elsőosztályú jegy árát.

— **Dániel Konstantin síremléke.** Beeskerekről jelentik: A beeskerei szerb jótékony nőegylet legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy síremléket állít Dániel Constantinnak, a Beeskereken elhalt nagy festőművésznek a sírjára. Dániel Constantin tudvalevőleg élete utolsó éveit Beeskereken töltötte el és halála után itt temették el a beeskerei katolikus temetőben. Már harminc évvel ezelőtt felmerült a terv, hogy emlékművet állítsanak Dániel Constantinnak, de akkor a terv nem járt sikerrel. Most Jęfics Pavle tanár, a szerb jótékony nőegylet titkára vette kezébe a mozgalmat. Az ő kezdeményezésére határozta el a nőegylet, hogy síremléket állít a nagy festőnek. Az emlékmű-akció végzésére kiküldött bizottság a napokban ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Beeskereken kiállítás rendeznek Dániel Constantin és a kiváló tanítványa, Jaksics Gyura műveiből és a kiállítás jövedelmét az emlékműre fordítják. A síremlék kidolgozásával Brasován Dragisa volt beeskerei, jelenleg beogradi építész bízta meg, aki Petrovics Veljko művészeti osztályfőnök közreműködésével készíti el az emlékmű tervezetét.

— **Huszonnyolc embert őrizetbe vettek az óhenhalt váci kommunista temetőben.** Budapestről jelentik: A váci fegyházban, mint ismeretes, meghalt Löwy Sándor négyévi fegyházra ítélt kommunista, aki a kommunista eliteltek között kitört éhségstrájk során egy héten keresztül nem vett táplálékot magához. Löwy Sándort szerdán délután temették el a váci temetőben. A temetésen nagyszámú közönség jelent meg és néhányan vörös virágokat hoztak. Ezek a személyek a szertartás után is ottmaradtak a temetőben. A csendőrök bekerítették ezt a csoportot és valamennyijüket őrizetbe vették. A hatóságoknak az a gyanúja, hogy ezek a személyek, akik tüntetőleg ottmaradtak a sírnál, elváratni Löwynek és tagjai egy titkos kommunista szervezkedésnek. Az őrizetbe vettek között keresik azokat is, akik az éhségstrájkot kívülről megszervezték.

— **Megszekelt Nagybritannia jugoszláviai barátainak klubja.** Zagrebból jelentik: Zagrebben szerdán új társadalmi klub alakult „Nagybritannia jugoszláviai barátai” néven. A klub elnöke dr. Srkulj Stjepan zagrebi polgármester, alelnöke Mestrovics Iván, a világhírű jugoszláv szobrászművész és a választmány főbb tagja is ismert reprezentása a jugoszláv társadalmi életnek.

— **Szükségmunkák a tengermentő társaság területén.** Beogradból jelentik az Avala: A munkanélküliek segélyezése céljából eszközölt szükségmunkák során a tengermentő társaság területén a következő munkákat végezték el: Kostajnicánál 160.000 dinár költséggel kijavították az Una folyó egyik hidját. Szvetijurajnál 100.000 dinár költséggel befejezték a Rácsa folyó hidjának építését. Gospiciban pedig az ottani tartományi kórház sebészeti pavilonját és igazgatói lakását építették fel összesen 600.000 dinár költséggel.

— **A csehszlovák köztársaság ezévi irodalmi nagydíja.** Prágából jelentik: Csehszlovákiában, mint minden

évben, az idén is kiadták a csehszlovák köztársaság irodalmi nagydíját. Az idén ezt a díjat dr. Kolbenhayer Ervin írta meg.

— **Új alapszabályokat kap az olasz fasiszta párt.** Rómából jelentik: A fasiszta párt direktóriumma Mussolini elnöke alatt ülést tart, hogy megvitassa a párt új alapszabályait, amelyek azután a fasiszta nagytanács elő fognek kerülni jóváhagyás végett. A nagytanácsot a miniszterelnök december 16-ikára hívta össze. Az igazságügyminiszter a törvényhozás mindkét házában megküldte az új büntetőtörvénykönyv végleges tervezetét.

Harc és győzelem és A tettesnek nyoma veszett Két UFA-sláger a Városiban

— **Összedönt holttestet találtak Budapest mellett a Hűvösvölgyben.** Budapestről jelentik: Szerda délelőtt a Hűvösvölgyben a Vadaskert körül egy teljesen összeégett női holttestet találtak. Rendőri bizottság szállt ki a helyszínre a vizsgálat levezetése végett és amint mindjárt megállapították, hogy a holttest közelében két égött terület van. Az egyik feltevés az, hogy esetleg öngyilkosság esete forog fenn és a nő ögő ruhával az egyik helyről a másikra vándorolt. Sokkal valószínűbb azonban az, hogy gyilkosság történt, amelynek áldozata ugylátszik rövid időre eszméletre tért és a másik helyre vándorolt, ahol a halál is utóérte és ezért van két égött terület a hullá körül. A boncolás és a későbbi nyomozás feladata megállapítani, hogy öngyilkosság történt-e, vagy sem. A budapesti rendőrség széleskörű nyomozást indított ebben a titokzatos ügyben.

— **Halálosvégű autóbusszserencsétlenség a Nagyvárad—kolozsvári országúton.** Nagyváradról jelentik: A Nagyvárad—kolozsvári országúton Bárod község közelében egy utasokkal telt autóbussz az árokba fordult és maga alá temette utasait. A szerencsétlenségnek egy halottja és számos súlyos sebesültje van. Fusch Fanny tizenhétéves nagyváradi leányt holtan húzták ki az autóból. Súlyosan sebesültek: Lebovics Farkas és Steinberger Jakab kereskedők.

— **Jegyzői kinevezés.** A beogradi tartományi főispán Gagvánszki Szeván volt skorenováci jegyzőt Ningsicsévóra jegyzőnek nevezte ki.

— **Delius, a vak zeneszerző csodálatos akaraterője.** Londonból jelentik: Frederick Delius, a híres angol zeneszerző Londonba érkezett cruz-sur-loing-i magányából a tiszteletre rendezett zeneünnepségekre. Megírják róla most az angol újságírók, hogy milyen módon dolgozik vakágában. Mikor elvesztette látását, csodálatos akaraterővel tovább folytatta zeneszerző munkásságát. Egy fiatal angol orgonaművész önként vállalkozott arra, hogy segítségére lesz munkájában. Kitalálták együtt, hogy milyen módon dolgozhatnak és módszerük, bár lassú és rendkívül fárasztó, sikeresnek mutatkozik. A vak zeneszerző diktálni szokta segítőtársának a hangjegyeket és amikor már elkészült ilyen módon egy-egy zenemű, számszor is javítgatják fásasztó és türelmes munkával, míg végre tökéletessé válik. Ilyen módon több klasszikus értékű zeneművet szerzett már vakágában Delius és most ezeket is bemutatják a londoni zeneünnepségeken.

UTAZÓ

a rövidírászakmából, jól bevezetve, azonnali belépésre állási keres

Megkereséseket „606” jellegre Kardos hirdetővállalat Novissád címre kérek

12788

— **Ceőkken az ország behozatala.** Beogradból jelentik az Avala: A pénzügyminisztérium most tette közzé az ország szeptember havi importjának statisztikáját. E szerint ez év szeptember havában összesen 136.612 tonna árut hoztak be az országba 656.600.000 dinár értékben. Ez a szám a múlt év szeptember havi statisztika adataival szemben 60.000.000 dinár csökkenést mutat. Ez év első kilenc hónapjában összesen 1.222.000 tonna árut importáltak Jugoszláviába 5.625.200 dinár értékben. Ez a múlt év első kilenc hónapjának behozatali számadataival szemben több mint 132 millió dináros csökkenést jelent. Az importált cikkek sorában az első helyet a gépek, alkatrészek és műszerek, a második helyet pedig a különböző gyapjúruháknak foglalják el.

— **Rablóüldözés közben agyonlőtte társát egy román csendőr.** Bukarestből jelentik: Félix-fürdő közelében nagyobb csendőrsapat üldözte Kocsora Pál hírhedt rablóvezért. Saban Florián őrmester vezette a csendőrsapatot. Az őrmester felállította embereit, maga pedig nekivágott egy kis erdőcskének. Egyszerre az egyik fa mögött megpillantott egy alakot és az estü homályban nem tudta felismerni. „Állj, ki vagy!” kiáltotta háromszor az őrmester. Választ nem kapott, ellenben a homályból egy fegyveres alak lépett elő. Az őrmester lekapta fegyverét és a közeledőre lött. Az őrmester gyufát gyújtott és annak fellobbanó fénye mellett a földön heverő emberben Dalanc Ábrahám csendőrt ismerte fel, aki szintén résztvevett a rablóüldözésben. Dalanc Ábrahám néhány perc múlva meghalt. A szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

Köszönöm! Nem kérek mást, csak Popovics-féle DESZANKA-kremet!

— **Jugoszláviába hozzák a Ford-autókat balkáni lelakatát.** Zagrebból jelentik: A Ford autómobilgyár balkáni képviselője és főlerakata tudvalevőleg Triestben van. A Ford-gyár triestzi képviselője és az olasz hatóságok között az utóbbi időben vámkérdésekben nézeteltérések támadtak és a képviselő vezetősége elhatározta, hogy székhelyét Jugoszláviába teszi át. A gyár egyik megbízottja a napokban Szplitbe érkezett és megfelelő helyet keresett a telep részére. Szó van arról is, hogy a Ford-gyár balkáni főlerakatát és nagy szerelő műhelyeit Szusakra helyezik át.

Két óráig nagyszerűen szórakozik, ha megnézi a Városi Mozi csütörtök—vasárnapi programját

— **Titokzatos gyilkosság Mitrovica közelében.** Mitrovicáról jelentik: Vélkfi Radincin Mihajlovics Obrad földbirtokos házában súlyos sérüléssel eszméletlen állapotban találták Lukics Martin budrovci származású bűrest. Beszállították a mitrovicai kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. A csendőrség nyomozást indított.

— **A francia klub közgyűlése.** A szubotici francia klub október 31-ikén, csütörtökön délután öt órakor évi közgyűlést tart, amelyre ezuton is meghívja tagjait.

— **Új gyógyszerész.** Szentáról jelentik: Solti Ferenc, dr. Solti Ádám szentái ügyvéd fia, a zagrebi egyetemen kitüntetéssel tette le a gyógyszerészi vizsgát.

— **A Gradjanska Kasina teadélutánja.** A Gradjanska Kasina vasárnap délutánként öt órai kezdettel rendezi tea-délutánjait tagjai és azok vendégei részére. A zenét Kalocsai jazz-zenekara szolgáltatja. Az első tea-délután november hó 3-ikán lesz. Rendezőség.

Dr. Kohn Imre, a tüdő- és szívbetegségek szakorvosa rendelőjét Manojlovics uccá 8. szám alá, az új Ruff-palotába helyezte át. Telefonszám: 702.

— **Új szerb tanfolyam kezdődik november 5-ikén Szuboticián.** November 5-ikén Szuboticián új szerb tanfolyam nyílik kezdők és haladók részére. Beiratások november 4-ikén és 5-ikén a Vilsonova uccában levő polgári leányiskolában, a Pravni Fakultattal szemben. A tanfolyam tartama három hónap.

— **Megszekelt egy beeskerei biztositási tisztviselő.** Beeskerekről jelentik: A beeskerei rendőrségen feljelentést tettek Hitl Henrik beeskerei biztositási tisztviselő ellen, aki az elmúlt héten nyomtalanul eltűnt Beeskerekről. Eltűnése előtt azzal bucsuzott feleségétől, hogy üzleti utra megy, azonban többé nem tért vissza és csak napokkal később talált meg felesége egy levelet, amelyben írja közli, hogy a honvágy visszaszólítja Csehszlovákiába. Ugyancsak ekkor derült ki, hogy Hitl az anyósa pénzéből magához vett harminckétezer dinárt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A petrováci Szlovácski SK Odzsacin.** Odzsaciról jelentik: A noviszadi kerület második osztályának vezető csapata a Szlovácski SK az OSC meghívására vasárnap Odzsacin vendégszerepel barátságos mérkőzésen. A petrováci csapatot nagy érdeklődéssel várják Odzsacin.

— **Tanári áthelyezések.** Noviszadról jelentik: Tübel József szremszkanitrovicai reálgimnáziumi tanárt Jagodinába, Lotz Jakab vrbászi főgimnáziumi tanárt Negotinba, Lucsics Vojislava beogradi leánygimnáziumi tanárnőt a noviszadi leánygimnáziumhoz helyezték át.

— **Vadászverseny.** Noviszadról jelentik: A vadászati vadászszövetség szombaton, Noviszadon hivatalos helyiségekben választmányi ülést tart, amelynek napirendjén több fontos tárgy szerepel. Így többek között a vadászszövetség november elején Kikinda, vagy Mokrin tájékán, ahol a tél nem dézsmálta meg a vadállományt, vadászversenyt rendez, amelyen csak pedigrés fajtuttyák vehetnek részt, amelyeknek okmányyszerűleg megállapított leszármazásuk van. A vadászverseny zsűrijében dr. Erhartics Szianko külügyminiszteri titkár és a ljubljani kinológiai szekció elnöke is helyet foglal. A vadászszövetség választmánya még állást fog foglalni azokkal az egyesületekkel szemben, amelyek a kiadott utasítás ellenére, hogy a vadállományt lehetőleg kímélni kell, már eddig is több hajtóvadászatot rendeztek.

— **Cipészek országos kongresszusa Beogradban.** Beogradból jelentik: A cipészek országos szövetsége november 3-ikán Beogradban országos kongresszust tart az iparkamara Szokopljanszka uca 4. szám alatti helyiségekben. A közlekedésügyi miniszter a kongresszus résztvevőinek ötvenszázalékos vasuti díjkedvezményt biztosított.

Dr. HECHT SZANATÓRIUMOK
SEMMERING Palace-Sanatorium Dr. Hecht 1000 m.
 Semmering-Sanatorium Dr. Hecht (ex-
 clütu Vécsey) 800 m. — Pension Dr. Hecht 1000 m.

— **Két ökölepásért két hónap.** Noviszadról jelentik: Ovesin Gyura faragai kocsmáros 1927 november 29-ikén ittas állapotban rátámadt az öt rendreutastó rendőrörmesterre és ökölrel kétszer megütötte. A noviszadi törvényszék a kocsmárosot kéthavi elzárásra ítélte és a büntetést a felelbiteli bíróság szerdán jóváhagyta.

— **Eladta a bíróság lefoglalt ingóságokat.** Noviszadról jelentik: Kantz István bécskopetrovoszelói kósrónót a noviszadi törvényszék kéthavi fogházra ítélte, mert a bírósági végrehajtó által lefoglalt ingóságokat eladta. A felelbiteli bíróság szerdán a büntetést egyhavi fogházra szállította le.

Ne felejtse el!

Az állami osztályorszájték főhuzása november 7.-től december 2.-ig naponta van! Sorjegyek állandóan kaphatók Bristol-utakban Noviszad, Zeljeznicka ul. 27. 12-7.

— **Verekedésből gyilkosság.** Noviszadról jelentik: Gvozdenov Láza gaji földműves a kocsmában összeverekedett Filipovics Vaszával, akit bottal úgy ütött fejbe, hogy Filipovics nyomban meghalt. A belacrkvai törvényszék kétévi fogházra ítélte a gyilkost és az ítéletet a felelbiteli bíróság is jóváhagyta.

— **Elgázolta a forgalmi rendőrt.** Oszijekről jelentik: Kedden délelőtt súlyos szerencsétlenség történt Oszijek legforgalmasabb részén, a Petár király-téren. Egy autóbusz, amelyet Szekulics Zvonko sofőr vezetett, elütötte Csizmarevics Antun forgalmi rendőrt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Szőrmét saját érdekében
 csak 9940
 jól képzett és
 megbízható szűcsnél
 vásároljon.
Spitzer jók,
 olcsók,
 elegánsak
 szőrmemodelljei
 Subotica, Sokolska ul. 3

— **Gyűjtés a palesztinai szegény zsidók részére.** Oszijekről jelentik: Az oszijeki zsidó kultur-egyesület nagyszabású gyűjtést rendez a palesztinai szegény zsidók segélyezésére. Eddig a következő adományok érkeztek: Felsővárosi zsidókultur egyesület 10.000 dinár, Sport Klub Makkabi 500 dinár, Sonnenschein Zsiga 100 dinár, Frankl Fritz 300 dinár, dr. Krausz Lajos 600 dinár, dr. H. V. 2000 dinár, Friedmann Béla 200 dinár, Pfeifer Julio 100 dinár, Buchwald Béla 500 dinár, Szinger László igazgató 1000 dinár, Schwartz Zsiga és Mahler Alekszander 500 dinár, Goldstein Adolf és Ernő 800 dinár, Baneth József 200 dinár és Reichsmann Dane 200 dinár. A gyűjtés tovább folyik.

— **Házasság.** Krausz Heddy Szubotica és Vrlc Swarz Paris október 31-ikén házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A reformáció emlékünnepe.** A reformáció emléknapiján, október 31-ikén a szubotici református egyházban délelőtt tíz órakor istentisztelet lesz, este hat órakor pedig emlékünnepe. — Mint Noviszadról jelentik, október 31-ikén az evangélikus templomban a reformációs ünnep alkalmából istentisztelet tartanak, amely délelőtt tízenegy órakor kezdődik. Este nyolc órakor újabb ünnepi istentisztelet lesz, amelyen a német evangélikus Jugendchor is közreműködik.

— **Egy lopott loért egyévi fogház.** Noviszadról jelentik: Devics Jován belegisi földműves az opavai réten Vlah Pérától ellopott egy lovat. A pansevói törvényszék és szerdán a noviszadi felelbiteli bíróság egyévi fogházra ítélte.

A zsidó népkonyha elnöksége kéri a jószívű háziasszonyokat, hogy zöldségbevásárlásaiknál gondoljanak a népkonyhára.

— **Meghalt egy ismert osztrák librettista.** Bécsből jelentik: Dr. A. W. Willner, az ismert osztrák librettista hetvenegy éves korában meghalt. Willner az operett-librettisták sorában valóságos költő volt, aki több mint száz librettójával nagy sikert aratott. Willner egyike volt a modern bécsi operett megteremtőinek és ő alakította ki a bécsi operett-librettónak azt a jól ismert formáját, amely ma is uralkodik az operett-színpadokon. Az ő operettlibrettóiban szerepelt például először a táncoskomikus figurája, amely azóta legnépszerűbb alakja az operetteknek. Willner librettót írt Goldmark, Puccini, Johann és Oszkár Strauss, Lehár Fall, Kálmán Imre, Granichstäden és más komponisták zenéjéhez. Willnert szerda délután temették el Bécsben az osztrák írói és színházi körök nagy részvéte mellett.

Dr. Wilhelm Jenő ügyvédi irodáját áthelyezte házába Karadžićeva ul. 10. szám alá.

— **Beogradban a munkanélkülieknek éjjeli menedékhelyet építettek.** Beogradból jelentik: A munkanélküliek számára Beogradban két éjjeli menedékhelyet építettek, egyet a férfii és egyet a női munkások számára. Az éjjeli menedékhelyek épületében helyezik el a beogradi munkástörszédet is. Az átutazó munkások öt dinárért kapnak éjjeli szállást, fürdővel és öt dinárért vacsorát és reggelit. Az újonnan épített szociális intézményeket szerdán nyitották meg és adták át rendeltetésüknek.

— **Jogi diplomát nyert.** Szöllösy József szubotici joghallgató a szubotici jogi fakultáson diplomát nyert.

— **Vizsgálati fogságba helyezték a szrbobráni szurkálót.** Noviszadról jelentik: A szrbobráni halálos szurkálás ügyében a vizsálóbíró befejezte a vizsgálatot. Ramada Józsefet, aki két társával megleste Zsellér Andrást és késével leszurta, a vizsálóbíró társaival együtt fogságba helyezte.

Svoju Slavu Sv. Luku slaviću u krugu svoje porodice dr. Danilo Marković.

— **Munka közben lezuhant a magas létráról egy szombori inasgyerek.** Szomborból jelentik: Vida Iván tizenegy éves szombori címfestőinas a Knicseninova utcában dolgozott. Az inasgyerek megszádlit a magas létra tetején, lezuhant és koponyalapi törést szenvedett. A súlyosan sebesült inasgyereket beszádlították a kórházba.

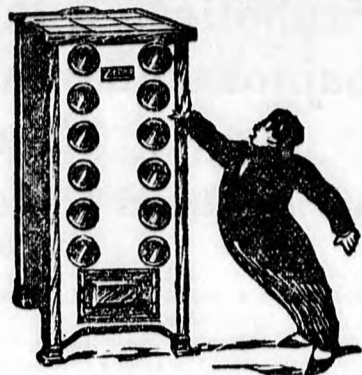
Dr. Vajda Félix fogorvosi rendelője az eddigi helyen, Postanska ulica 9. szám alatt marad. Újonnan teljesen modernül berendezett rendelőjében rendel d. e. 9—12-ig, délután 2—5-ig.

— **Molnár-darab a becskerekli Szokol-színpadon.** Becskerekéről jelentik: A becskerekli Szokol-egyesület kebelében már évek óta nagy sikerrel működik egy kitűnő működvelő társulat, amely minden héten tart előadást a Szokolanum nagy hangversenytermében. A Szokol működvelő társulatának szombaton nagy eseménye lesz, amennyiben Dujakics Deca, a beogradi nemzeti színház művésznője fog vendégszerepelni. Ez alkalommal Molnár Ferenc »Játék a kastélyban« című nagyszerű vígjátékát adják elő Belajdzsics Jován és dr. Hesslein József fordításában. Az előadás iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— **Halálhözás.** Csakovecéről jelentik: Pátkai Jakabné, született Weisz Katalin, Pátkai Jakab csakoveci malomigazgató és nyugalmazott vasuti főfelügyelő felesége, hosszas betegskedés után hatvanhét éves korában meghalt. Október 28-ikán temették el nagy részvét mellett.

Kézzelfogható

előnyökkel rendelkezik a
Zephir folytonégó kályha

A Zephir-kályha
 10 füt egy szobát 24
 kg. fával 6rán át

Kérjen ingyen árjegyzéket!
ZEPHIR kályhagyár R.-T.
 Subotica

12085

— **Este zenész — éjjel betörő.** Szomborból jelentik: Az utóbbi időben sok kisebb-nagyobb betörés történt Szomborban, de a rendőrség nem tudott a tettesek nyomára jutni. Most sikerült a veszedelmes betörőket Kolompár István, Kolompár János, Lakatos József és Lakatos Péter tamburás cigányok személyében elfogni. A négy zenész éjjelig muzsikált egyik kocsmában, munkájuk végzetével azonban mellékesen betöréssel is foglalkoztak. Hazafelé tartva a kerítésen keresztül behatoltak a kiszemelt házakba és minden kezük ügyébe kerülő dolgot elvittek. A betörő tamburásokat letartóztatták és átadták őket az ügyészségnek.

Gerber-féle Speciál világos sör elismerten a legjobb és legizletesebb.

Az autóbuszvállalat értesíti a közönséget, hogy Mindszentes és Halottak napján a bajai temetőbe is közlekedést tart fenn. Indulási állomás a városháza előtt.

LAUSANNE

MANOIR-SIGNAL
 Institut DE WERRA

Pensionátus fiatal lányok részére. Háztartási iskola. Modern nyelvek. Nyári-téli sportok. Legjobb referenciák. Igazgató: Mme DE WERRA. Prospektus a kiadóhivatal küld. 0240

— **November 3-ikán kezdődik a színházi szezon Oszijeken.** Oszijekről jelentik: Az Oszijek—noviszadi nemzeti színházszület, amely jelenleg Varazsdinban vendégszerepel, november elején visszaérkezik Oszijekre, ahonnan csak a jövő év májusában megy ismét körutrá. Az első előadás vasárnap lesz, amikor Nusics Branislav kitűnő vígjátéka, a »Miniszterné« kerül színre.

Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Strelitzky Dénes és dr. Schwarz Lajos ügyvédi irodájukat I. kör, Manojlovićeva ul. 8. sz. alá (Ruff-palota) helyezték át.

Aranyérnél és az evvel járó béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamoknál a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárynyi mennyiségben rendelik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 9

elsőrendű különleges divatruház és
 férfi szabászati műterem
BEOGRAD

Vuka Karadžića 18, Telefon 24-98

Férfi- és női mérték után elsőrendű, valódi angol anyagból, előkelő szabással és legfinomabb kidolgozásban. BURBERRY. Weatherproof, Trenchcoat, uszterek, utazó és sportruhák, lomberfelöltők urak és hölgyek részére. NICKY-féle feltűnő izléses nyakkendők.

SPORT

Szuboticán a Bácska vezet az I. osztályu bajnokságban, vidéken a Szombori Sport áll az első helyen

A Dulcis, Odzsaci SC., szombori ZsAK és Szoko befejezték az őszi bajnokságot

Szuboticán az I. osztályu bajnokság hetedik fordulója kemény küzdelmet hozott, különösebb meglepetéseket azonban nem. A bajnokságra törő Bácska eddig még veretlenül áll a tabella első helyén nyolc ponttal, egyedül a SzAND veszélyes már a Bácskára az őszi fordulóban.

A vidéki első osztály sem marad el Szuboticától: minden vasárnap bővelkedik meglepetésekben. Az őszi finis igen érdekes. A bajnok aspiráns Szombori Sport megszerezte az első helyet, amelyet valószínűleg meg is fog tartani. A Dulcis gyengébb gólaránnyal maradt csak a Sport mögött. A bajnok Sztariheceji Szokónak még két erős mérkőzése van hátra: ha mindkettőt megnyeri, úgy első lehet. Az első hely kérdése tehát a Szombori Sport és a Sztariheceji Szoko között fog eldőlni. Odzsaci csapata kitűnően startolt hat fordulón keresztül, míg az utolsó két mérkőzésén erős visszaesést mutatott. A Szombori Sporttól szenvedett katasztrófális vereséget enyhíti az a körülmény, hogy öt legjobb játékosát nélkülözte. A Szombori T. K. és a Vrhászi S. C.-nek két-két mérkőzése van hátra, mindkét csapat szép helyezéshöz juthat az ősszel. A ZsAK, Szentai AK és Szombori

Szoko megmaradtak a régi helyükön. A SzAK-nak egy alkalma van még helyzetén javítani.

Az I. osztályu bajnokság állása Szuboticán a vasárnapi forduló után a következő:

1. Bácska	4	4	—	—	10	3	8
2. Sport	5	2	1	2	13	7	5
3. SzAND	3	2	—	1	8	5	4
4. Ferrum	4	2	—	2	7	7	4
5. SzMTC	5	2	—	3	8	12	4
6. ZsAK	4	1	—	3	6	14	2
7. Villanytelep	3	—	1	2	2	12	1

A vidéki I. osztályu bajnokság állása a 8. forduló után a következő:

1. Szombori Sport	7	5	1	1	21	9	11
2. Dulcis	8	5	1	2	18	9	11
3. Sztariheceji Szoko	6	4	1	1	16	8	9
4. Odzsaci SC	8	3	2	3	14	16	8
5. Szombori TK	6	3	1	2	11	6	7
6. Vrhászi SC	6	2	3	1	10	6	7
7. Szombori ZsAK	8	2	1	5	10	20	5
8. Szentai AK	7	2	—	5	3	12	4
9. Szombori Szoko	8	1	—	7	9	31	2

A Prágában szerepelt válogatott csapat mérkőzik vasárnap a délnémetekkel

Beleszlin ismét játszik a válogatottban

Zagrebból jelentik: A JNS Prágában járt vezetői visszatértek Zagrebba és beszámoltak a szövetségnek arról, hogy vasárnapra lekötötték a délnémet válogatott csapat zagrebi szereplését, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A szövetség tudomásul vette és jóváhagyta a mérkőzés lekötését és a szövetségi kapitány javaslatára ugyanazt a válogatott csapatot jelölte ki a délnémetek ellen, amely hétfőn Prágában a csehlovák válogatottal mérkőzött. Dr. Pandakovics szövetségi kapitány már Prágában közölte a válogatottakkal, hogy vasár-

nap Zagrebban kell lenniök és utasította őket, hogy gondoskodjanak szabadságáról.

Beleszlin, a SzAND nagytehetségű háttvédjátékos ismét tagja a válogatott csapatnak, ami csak prágai kiváló szereplését bizonyítja. Beleszlin már kedden hazakeresztet és bejelentette egyesületének, hogy vasárnap a válogatottban kell játszania és nem vehet részt a Villanytelep SC elleni bajnoki mérkőzésen.

A SzAND vezetősége előreláthatólag Beleszlin bevonását a vasárnapi bajnoki mérkőzés elhalasztását fogja kérni az alszövetségtől.

Sportolás vagy sportszenvedély? Vlasics Petár szerzetes-tanár viszonzválasza a beogradi sportembereknek

Beogradból jelentik: Vlasics Petár beogradi szerzetes-tanár néhány nappal ezelőtt — mint megirtuk — egy előadás keretében hevesen keltet a futball, birkózás és ökölvívás kultuszának túlzásba vitele ellen és kijelentette, hogy a mai sportolás megmélyezi az ifjúság lelkét. A szerzetes-tanár előadására a beogradi sportkörök válaszoltak és kifejezték a sportolás és a sport kultuszának előnyeit. Vlasics most adta meg viszonzválaszát és álláspontját a következőkben fejtette ki:

— Ne féljenek a sportemberek és a fiatalság attól, hogy mi papok a sport ellen küzdünk. Ellenkezőleg, barátai vagyunk a sportnak, mert tudjuk, hogy megacélozza az ifjúságot és megvédi az ifjúkor számos bűnétől. Előadásomban megismételtam a régi arany mondást: Mens sana in corpore sano — csak ép testben lakozik ép lélek. Kifejtettem azt is, hogy egyes katolikus szentek ifjúkorukban sportbarátok voltak, mint például Assisi Szent Ferenc, Szent Fülöp Neri, Don Bosko, sőt maga XI. Pius, a jelenlegi pápa is nagy híve volt fiatal korában a sportnak és ma is támogatja a testedzést. Egyetlen okos ember se ítélné el magát a sportot, de mindennek van határa. Még a legszentebb dolog is elfajulhat és nem ritkán el is fajul. Így van ez az újabb időkben a sporttal. Be kell ismerni, hogy a sport bizonyos fajtái egészségi szempontból nem ajánlatosak. Ilyenek például a birkózás és az ökölvívás és ezek ellen a sportágak ellen beszéltem. Vajon egészséges dolog-e, ha ökölrel belecsapnak a mellbe, a hasba, az arcba, a szembe? Vagy amikor véresre és eszméletlenre vernek valakit? Ezt a sportisták is tudják, mi papok pedig azt hirdetiük, hogy az ilyen sport méltatlan az emberhez, akit Isten a maga képére teremtett. A keresztény vallás alapelvei, hogy kedveljük a jót és ápoljuk magunkban

a szeretetet embertársaink iránt. Azt kell megtanulnunk, hogyan segítsünk társainkon, nem pedig, hogy miként kell kiverni valakinek a szemét, vagy a fogát.

— Sajnos ifjúságunk is kezd ezekkel a haszontalan sportágakkal foglalkozni. Egyszer például egész sereg diákot láttam az egyik beogradi pályán Körülálltak két gyereket — elemisták vagy legfeljebb első gimnazisták lehettek — akik éles harcban álltak egymással. Azt hittem, hogy valamin összeveszték. Azonban nemsokára megtudtam, hogy boxverseny folyik. Hosszu ideig úgy ütötték verték egymást, hogy az egyik eszméletlenül véresen terült el a földön. És amíg a szerencsétlen vesztes eszméletlenül feküdt a földön, a többiek lelkesen ünnepezték a »győztest», a levegőbe emelték és diadalmenetben hordták körül.

— Ami a futballt illeti, már megmondtam, hogy önmagában nem tartanám károsnak, de az a baj, hogy a mi ifjúságunk valóságos szenvedéllyel fekszik bele. A napokban eljött hozzám egy ur, aki olvasta a lapokban előadásom tartalmát és ezeket mondta:

— »Köszönöm Önnek, hogy így beszélt! Felolvastam az ön előadását gimnazista fiannak, aki egy futballmérkőzés előtt napokig nem alszik az izgalomtól és gyakran nem is fekszik ágyba. Hanem a földön tölti az éjszakát, hogy korábban felbredjen és olvashassa az újságban, ki győzött valamelyik mérkőzésen.»

— Két év előtt a zagrebi újságok hoztak hírt egy szörnyű eseményről. Az egyik zagrebi sportklub svéd csapatall mérkőzött Svédországban. A zagrebi ifjúság lázas idegességgel várta a mérkőzés eredményét. Egy fiatal lány elhatározta, hogy ha a zagrebiek elvesztik a meccset, fölbőlvi magát. Szerencsétlenül járt: a zagrebiek csakugyan vesztek és ez a fiatal lány meg-

tartotta szavát: agyonlőtte magát. Igen sok szülő helyeselte álláspontomat. Elpanaszolták, hogy nem tudják mit csináljanak a gyerekeikkel, mert nem törődnek se iskolával, se templommal, se munkával, se könyvvel, csak a sportra gondolnak és csak a sportért élnek.

— Amíg a sport azt a célt szolgálja, hogy az ifjúságot szórakoztassa és testét erősítse, addig tisztelet a sportnak. De ha a sport elfajul, ha az élet legfőbb céljának tekintik, ha akadályozza a lelki és értelmi fejlődést, akkor nekünk idősebbeknek kötelességünk, hogy ez ellen az abnormalitás ellen szót emeljünk.

Biróküldés a vasárnapi mérkőzésekre

A szubotici futballbírák testülete a vasárnapi bajnoki mérkőzések vezetésére a következő bírókat küldte ki:

I. osztály:

SzAND—Villanytelep: *Danis*.
Ferrum—Sport: *Sefcsics*.
Szombori Sport—Beceji Szoko: *Baldzs*.
Szentai AK—Vrbászi SC: *Mdzics*.

IB) bajnokság:

SzAND—Villanytelep: *Kujundzsics L.*
Ferrum—Sport: *Marcikics*.

II. osztály:

Radnicski—TANK: *Kujundzsics A.*
Beceji Radnicski—Gradistei AC: *Lozanov*.

A pénteki SzAND—Gradjanszki (Oszijek) mérkőzés vezetésére *Pribojt* küldték ki, míg a SzAND I—Konobar előmérkőzés *Ruzmann* vezeti. A *Mileticsi SE*—Tri Zvezde barátságos mérkőzés bírója *Horvacki P.*

Csakoveci SK—Zseljeznicsar SK (Zagreb) 14:1. (Ping-pong mérkőzés.) A zagrebi Zseljeznicsar ping-pong csapata vasárnap mérkőzött a csakoveci csapattal és súlyos vereséget szenvedett. A mérkőzés legkiemelkedőbb pontja Legensteiné találkozása volt Malinár Ivka kétszeres jugoszláv bajnoknővel. A zagrebi mérkőzésen Malinárnak sikerült Legensteinéttől liárom szettes küzdelm után legyőzni. Ezúttal Legensteiné 21:11, 21:17 arányú győzelmet aratott a bajnoknő felett.

A Vrbászi SC Szentán. A Vrbászi SC vasárnap játsza le utolsó bajnoki mérkőzését a szentai AK ellen a szentai pályán. A VSC a következő felállással veszi fel a küzdelmet. Korell — Hilkene Hermez — Weimann, Schmidt I., Schmidt II., — Elasz, Jung, Kovács, Fet, Jakscis.

TOPOLA

Műkedvelő gárda—TSC komb. 1:0 (1:0) A szeles idő ellenére is szép számú közönség nézte végig a két csapat, rég óhajtott találkozását, melyet a technikailag jobb Műkedvelők nyertek meg. A győztes csapatból Schneider kapus és Lederer jobbszélső váltak ki, míg a kombánál! egyedül Ipacs balszélső mutatott kielégítő játékot.

FILM

A tizedik ucca

A Lifka mozi új műsora

Várkonyi Mihály, az ifjabb Schildkraut és a szép Phyllis Haver jegyzik azt a kedves és fordulatos kalandtörténetet, amely *A tizedik ucca* címen csütörtöktől kezdve kerül vetítésre a Lifka-moziban. A három jónévű filmművész egy blende-ben határozottan tekintélyes vonzó és magasra fokozza a várakozást.

A történet maga nem pályázik az »ujszerű« jelzőre. Várkonyi és Schildkraut csirkefogókat alakítanak, afféle gentlemanbanditákat, aminőket csak a tengerentuli erkölcsök és viszonyok termelnek ki és akiket mi csak a mozi vásznáról és a könyv papírjáról ismerünk. A mese szerint Várkonyi és Schildkraut szeretik a szép Havert, aki viszont habozik a két férfi között és nem tudja, melyiket válassza — hogy stílszerűek legyünk — havernak. Végül is rájön, hogy Várkonyit szereti, aki azonban gyilkosság gyanújába keveredik. A gyilkosságot a fiatal Schildkraut követte el, aki a szerelmes nő könyörgésére az utolsó felvonásban elhatározza, hogy bevallja a gonosztettet és kiszabadítja az ártatlannal szenvedő Várkonyit.

A nem túlságosan nagyigényű szűzének a pompás szereplők és a stílusos, szórakoztató epizódok eszközlik ki a bocsánatot. Schildkraut mindvégig elhíthető, Várkonyi kissé túlságosan disztíngvált hamiskártyás, Phyllis Haver és az epizódszereplők ügyesek.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Tudnivalók az új adótörvényről

Irta: Blagojevics Bozsidár ügyvéd

A pénzügyi szolgálat szervezéséről szóló új szabályrendelet 1928. április elsejei hatállyal megszüntette a kerületi pénzügyigazgatóságokat és a helyükbe járási pénzügyigazgatóságokat szervezett, amelyek 1929. január 1-ig működtek, amikor helyüket az adóigazgatóságok foglalták el. Az adóigazgatóságok jogkörébe tartozik az elsőfokú adókiegészítés, néhány funkció pedig, amelynek végzésére eddig a pénzügyigazgatóságok, mint másodfokú adóhatóságok voltak illetékesek, most a noviszadi pénzügyigazgatóság hatáskörébe ment át.

Ezek szerint az adóigazgatóságok végzése ellen a noviszadi pénzügyigazgatósághoz kell felelősséget, szóval az adókiegészítések elleni felelősségek, amelyeket eddig az illető helységben székelő adófelszámolási bizottság intézett el, most minden esetben Noviszadra intézendők.

Az adószolgálat újjászervezésével kapcsolatban megjelent a közvetlen adókról szóló új törvény is, amely megszünteti az eddigi komplikált adó- és pótdadó-nemeket és csak a forgalmi adót hagyja érvényben. A korábbi adókkal szemben az adótörvény első szakasza hat adófajtát különböztet meg: földadót, házadót, jövedelmi adót, járadékadót, társadalmi adót és hivataladót. A felsorolt adófajták közül a legnagyobb jelentősége a jövedelmi adónak van, annak az adónemnek, amely az egyes vállalatok hozamai után fizetendő. Jövedelmi adófizetés kötelezettsége alá esnek az önálló ipari üzemek, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és a mezőgazdasági, továbbá erdőkitermelési vállalatok is. A jövedelmi adó fizetésére kötelezett fizikai és jogi személyeket a törvény három főcsoportba osztja és mindegyik csoport egy bizonyos százalékot fizet a megállapított adóalap után. Az első csoport tíz százalékot fizet, a második csoportot alesportokba osztja a törvény és nyolc, illetve hat százalék fizetésére kötelezi, míg a harmadik csoport négy százalékot ró le.

A tíz százalékos jövedelmi adó fizetésére a kereskedelmi, ipari, bányai- és hasonló vállalatok és üzemek, kisipari vállalatok, kézművesüzletek, bankok, eszkompt- és hitelüzletek, zálogházak és hasonló üzemek, gyógy-szertárak, szanatóriumok és közegészségügyi intézmények, panziók, szállodák, kávéházak, vendéglők, mozik, varieték, bárók és hasonló szórakoztatás céljaira alakult vállalatok, közlekedési vállalatok, szállító cégek, hajózási, vasúti villamosvasúti és egyéb közlekedési és speditőr-üzemek vannak kötelezve. Tíz százalékos jövedelmi adót fizetnek továbbá a halászlai vállalatok, ügynökségek, bizonyítvány-üzletek és más közvetítéssel foglalkozó vállalatok, ingatlanok adásvételével foglalkozó vállalatok, disznóhízlalók, marha- és haltenyésztő vállalatok, mindenemű részvénytársaságok és más vállalatok, amelyek nem tartoznak a következő két csoportba.

Nyolcszázalékos jövedelmi adót fizetnek a szabad szellemi foglalkozást űző személyek: ügyvédek, orvosok, közjegyzők, építészek, mérnökök, közügyi jegyzők a szolgálaton kívüli jövedelmek után, állatorvosok, vámspeditőrök, utazó ügynökök, kereskedelmi utazók, továbbá a gép segítségével dolgozók, akik négy szak-képzett segédnél többel működnek.

Hatszázalékos jövedelmi adót fizetnek az írók, magántisztviselők, újságírók, szülész-nők, művészek, zenészek és hasonló foglalkozást űző egyének.

Négy százalékos jövedelmi adót fizetnek a harmadik csoportba tartozó adóalanyok, azok a személyek, akik bár ellenében fizikai munkát végeznek más ember számára.

A százalékos adózásán kívül kiegészítő adó is fizetendő, amelyet a kereseti adóalap szerint progresszív módon állapítanak meg. Például, ha az adóalap 10.000 dinár, akkor a kiegészítő adó 2%, 10.000-tól 20.000 dinárig 2,5%, 20-tól 30.000-ig 3%, 30-tól 50.000-ig 4% és így tovább.

A jövedelmi adó után a kereskedelmi és iparkamárának tíz százalék, tartományi pótdadó fejében 15 százalék, közügyi pótdadó fejében pedig 40 százalék fizetendő. A közügyi pótdadó, mint ismeretes, eddig csaknem minden helyen több száz százalékra rúgott, az új törvény szerint azonban negyven százalék a kivethető maximum.

Például egy kereskedő, akinek jövedelmi adóalap-

ját 50.000 dinárban állapították meg, a következő adó-nemeket köteles fizetni:

10 % állami jövedelmi adó	5.000 dinár
4 % rendkívüli pótdadó	2.000 »
10 % kamarai pótdadó	500 »
15 % tartományi pótdadó	750 »
40 % városi pótdadó	2.000 »

Összesen 10.250 dinár

Amint látható, 50.000 dinár jövedelmi adóalap után az új törvény értelmezése szerint 10.250 dinárt kell leróni a különböző adók fejében, míg az eddigi törvény szerint ez az összeg a 40.000 dinár körül járt. Az új adótörvény megszünteti az adóztatás komplikált jellegét és hatályon kívül helyezi többek között a 60 százalékos hadipótdadót, a 30 százalékos rendkívüli pótdadót, a 35 százalékos általános jövedelmi adót, továbbá a rokkantadót és a különböző más jövedelmi adókat, amelyeknek összege igen jelentékeny volt. Az új törvény szerint mielőtt az adóalapot megállapítják, rögtön tudja mindenki, hogy mit kell fizetnie. Ami a jöve-

delmiadó alapot illeti, ezt a vámhivatal, vasutállomás, vágóhid, fogyasztási adóhivatal és más hasonló közintézményektől beszerzett adatok alapján fogják megállapítani. Ha ilyen adatokat az adóköteles fizikai, vagy jogi személy jövedelméből nem lehet beszerezni, akkor az adókiegészítő bizottság szabad becsülés alapján állapítja meg az adóalapot, tekintetbe véve olyan hasonló szakmában működő vállalatok adóját, amelyeknek jövedelméből be lehetett szerezni az adatokat.

Érdekes, hogy az adókötelesek az első adótárgyalás előtt nem nyerhetnek betekintést a róluk szerzett adatokba.

Szuboticán a jövedelmi adókiegészítő bizottság november 4-ikén kezdte meg működését. Az adótárgyalások szakmák szerint a következőkban tartják meg:

1. kézműári kereskedések, 2. konfekció és rövid-áru üzletek, 3. vegyeskereskedések, 4. vaskereskedések, 5. bőrüzletek, 6. üvegáru kereskedések, 7. cipőüzletek, 8. fatermeskedések és így tovább.

Az adókiegészítő bizottság elnöke Grabovac pénzügyigazgató, tagjai pedig három polgár és egy aktív vagy nyugdíjas közhivatalnok (ebben az esetben Plukovics István volt rendőrfőkapitány). Az adótárgyalásokra külön idézést nem küldenek szét. Mindegyik a városháza épületében közszemlére helyezett névjegyzékből tudhatja meg, hogy melyik napon tárgyalják az adóügyét.

A run

Irta: Lepadát Milos

A run szó magyarul azt jelenti, hogy megrohanás: egy pénzintézetet hitelezői, főleg az úgynevezett betétesei nagy számban megrohanják és azonnal felakarnák venni az intézetnek gyűmölcsözöttésre átadott pénzeiket, mert olyan híreket hallottak, hogy az intézetnél bajok vannak akár immobilizálás, akár nagyobb veszteségek miatt.

Csak hallottak suttogni mendemondákat, mert akár komoly alapjuk van az intézetről terjesztett híreknek, akár minden alapot nélkülöznek, meggyőződve nincsenek és nem is lehetnek az új betétesek. De hát a runnek nem is a meggyőződés az alapja, hanem a tömegpszichológia. A lavinához hasonlítható. Megindul a vész-hír a kültelekről, vagy valamelyik tanyáról és vele két-három ember. Míg beérnek a városba, elmondották az újságot tíz-husz embernek, ezek viszont már további száz-kétszáz embernek. Így lett két-három emberből egy két nap alatt két vagy háromszáz emberből álló lavina, vagy hogy úgy mondjam „hallottam biztos forrásból” csoport, amely minél közelebb jut a városhoz, annál nagyobb lesz. Ha egy ilyen hír valamelyik egyetből, kávéházból, vagy a társasághoz indul ki, akkor még gyorsabban terjed és dagad. Az első eset a veszélyesebb, mert a tanyai és falusi betéteseket nem lehet újságnyilatkozatokkal felvilágosítani, sem megnyugtató felvilágosító személyeket közzéjük küldeni. A városi lavinát könnyebb megállítani, mert könnyebb a közönség tájékoztatása és megnyugtatója. Nehéz újfában megállítani, ha már kijutott a határba és vidékre.

A pénzintézetet, amelyikről szó van, környékéről megostromolták. Már a hivatalos órák előtt is összehaveródk egy suttogó, türelmetlen csoport, mely idegesen várja, hogy bebozsássák őket a pénztárhoz. A közügyelmet most már láthatóan is az intézetre terelik. Mindegyik ember kezében vagy zsebében egy-egy betétkönyvecske, szemében meg a bizalmatlanság és kétkedés. Ez a kétkedés addig nem mulik el, amíg pénzt kézhöz nem kapja és vele az pecsétje ki nem megy. Hiába látja, hogy az előtte levők sorban megkapják pénzeiket, fél, hogy hátha éppen előtte fogy el a bank kasszája. Ez nagyon is érthető izgalom, amikor kis emberek keservesen megtakarított pénzeikéről van szó, de a nagyobb tőkés izgalma is egészen természetes. A tőke nem szereti a bizonytalanságot.

De a betétesek izgalma felül mulja a megrohanó intézet vezetőségének izgalma. A vezetőség látja és tudja, hogy az intézet aktív és mobil. De nem tudja milyen méretű lesz a run. Mihez fogjon, hogyan védekezzen? Azzal tisztában vannak, hogy itt szavak, nyilatkozatok és beszédek nem használhatók és csak egy mód van a runt feltartóztatni: szó nélkül fizetni és fizetni. Minél flottabban fizetnek, annál előbb lesz vége a runnek és annál előbb fog a kedélyek lecsilla-

podásával, az elvitt betét tulnyomó része visszakerülni az intézethez.

Igen ám, de mekkora összegre van szükség, hogy a bank vagy takaréknak, melyet ez a baj ért, a kifizetésekben meg ne akadjon? Lehet a runt előre kalkulációba venni? Bármilyen mobil is egy intézet, mégsem tudja betétei 30-40%-át napok alatt előteremteni és kifizetni. Hiszen a run csapás és váratlanul érkezik. Nem úgy mint a pénzhány, vagy pénzhőség, melyeknek előszimptomái idejében felismerhetők. A run valószínűségét nem lehet százalékban kifejezni. És mégis gondolni kell rá, sőt számolni vele. Annál is inkább, mert a kedélyek még sokáig nem lesznek oly nyugodtak és a bizalom oly stabil, hogy az emberek híreket fel ne üljenek. Igazolja ezt a Szeged Csongrádi Takarékpénztár esete. Ez egy igen régi jól fundált intézet Szegeden. Ki is állta a runt. De nemcsak azért, mert régi és jól fundált intézet. Nem is azért, mert a város polgármestere a rohmozó betétesek szemellettára helyezett el a takaréknál 200.000 pengőt a város pénzéből és megnyugtató beszédet is tartott a tőkés felőtt összegyűlt betéteseknek. Szó sincs róla, szép gesztus. De semmi hatása sem lett volna, ha a takaréknak közben megakad a kifizetésekkel. Ez azonban nem történt meg. Meg vagyok győződve róla, hogy a megrohanó takaréknak nem bécsi összeköttetése, a Wiener Bank Verein sietett elsősorban segítségére, hanem a Pénzügyi Intézet Központ. Hogy egy ilyen Pénzügyi Intézet Központra nálunk égetően szükség van, meg fogjuk látni.

Példának megemlítem még, hogy két év előtt, amikor a Szombori Országos Hitelbank beszüntette fizetéseit, a Közgazdasági Bank ottani fiókját, a Szombori Takarékpénztárt megrohanták, főleg tanyai betétesei. A Buzsácsi Hitelbanknál nem volt run.

De miért rohanták meg a Szombori Takaréknak salterját? Mi volt az oka? Egy fatális véletlen. A tanyai és falusi betétesek hallották, hogy Szomborban egy bank, amely a főúccán egy sarokházban van, bamba jutott. Az intézet cégét meg egy tanvai ösbetűtes sem tudja. Ugy a Takaréknak, mint a Hitelbanknak a főúccán egy egy saroképületben székeltek. És így a runt a főúca és a sarok okozták. Igaz, hogy ebből a Közgazdasági Banknak kára nem volt. Sőt. Alkalma volt megtudni, hogy nem lehet egy könnyen zavarba hozni. Egy kis mobilitás próba volt, amelyet fényesen megállt. Viszont a run elmultával az elvitt betétek útra visszavándoroltak trezorjába. A védekezés el-lene tulajdonképpen semmi más nem volt, mint a flott fizetés a pénztárnok bankjegykötegekkel megrakott asztaláról. A betétes nemcsak kapott pénzt, de látta is, hogy utána maradt még sok, sok pénz. Visszahozta hát újra az elvitt betétjét.

Ma a mi intézeteink, ha minden eshetőségre felkészülve akarnak lenni, — nem lévén kire támasz-

rodni és szükség esetén kire számítani. — kénytelenek tőkéik 25—30%-át hevertetni. Ezek az összegek semmit sem keresnek, akár saját pénztárukban tartják, akár minimális kamatozásra más pénzintézetnél. Kapacitásukat nem tudják kihasználni. A relatíve magas készpénzkészlet ellenére is előfordulhat, hogy egy intézet nem tud az ilyen fajta megrohanásnak, vagy a valamivel lassabb, de fokozatos betétkivételnek, eleget tenni. Mi történik akkor? Napokig, vagy hetekig kereshet jobb összeköttetéseinél segítő kezét. Érthető, hogy egyik bank a másiknak nem állhat nagy összegekkel prompt rendelkezésre, nem azért, mert rendszerint van egy kis káröröm is, ha a konkurencia hajba van, nem is csak azért, mert a másik esetleg keresni is akar a bajbajutott bankon, hanem annál az egyszerű oknál fogva, hogy nem ösmerik egymás anyagát, státusát. Azt először tüzetesen és gondosan át kell nézni, mert erre a célra a publikált és kifésült évi vagy félévi mérlegek nem lehetnek mérvadók. Az ilyen vizsgálódás, alkudozás rendszerint annyi időt vesz igénybe, hogy az alatt a bajba jutott bank igazán megfeneklék.

Már ezért is nagyon időszerű volna, ha nálunk egy Pénzügyi Központ, — vagy nevezzük a Jugoszláv Pénzügyi Központ Szervezetének. — létesülne, az összes takarékpénztárak és bankok bevonásával. Amilyen fontos volt az Agrár Bank létesítése az ország mezőgazdaságot űző lakossága szempontjából, olyan fontos az összlakosság és az állam szempontjából a Pénzügyi Központ létesítése. Ennek a Pénzügyi Központnak alapításánál figyelembe vehetők mások tapasztalatait, hogy úgy mondjam tándimentesen, minden tradíciók vagy személyi balaszt nélkül, teljesen a mi viszonyainkhoz szabva. El tudom azt képzelni, hogy az ilyen Pénzügyi Központ olyan mértékben és irányban is gyakorolna felügyeletet és bizonyos fokú irányítást is tagjaira, hogy még a kereskedelmi törvénynek az igazgatósági és felügyelőbizottsági felelősségre vonatkozó hézagossabb rendelkezéseit is pótolná, amennyiben módjában volna a vezetőseket szükség esetén idejében az esetleges következményekre figyelmeztetni, vagy egyes üzletágak veszélyeire rámutatni.

Ha egy ilyen Pénzügyi Központ lett volna nálunk kellő szervezettel és szakemberekkel, meg vagyok róla győződve, hogy például figyelmeztette volna annak idején az Országos Hitelbank Szombor igazgatóságát, hogy 24 millió dinár betéttel nem lehet tíz fiókot, egy szombori és egy beogradi intézetet dobtálni és amellet nagy üzleteket is kötni. Sok kisember nem vettette volna el tőkéje 80%-át. Azt hiszem ugyan, hogy a 20%-ot sem fizették ki. A Pénzügyi Központ idejében észre vette volna, hogy ennél az intézetnél csak a képerket van meg, de a benne lévő festmény szitára van pingálva.

Egy ilyen Központ ellenőrizhetné az intézetek tökélemelési tevékenységét és esetleg idővel emissziós

ténykedésüket. Szép tere volna, hogy az egészséges tőkeképződésre és koncentrációra kihatást és irányítást gyakoroljon. Erre főleg egy tőkészegény országnak van szüksége.

Ez a Pénzügyi Központ végezne egy bizonyos fokig hivatalos mérleg- és könyvvizsgálatot is. Angliában az összes vállalatok, — bár törvényileg nem kötelező, — mérlegeiket felülvizsgáltatják hivatalos könyv- és mérlegszakértőkkel. Amelyik vállalat mérlege nincsen ilyen módon felülvizsgálva és fémjelozve, nem is élvezzi a teljes bizalmat.

Az ilyen Központ, melynek alapítói és tagjai volnának az összes hazai intézetek és részben az állam is, rendelkezhetne annyi tőkével, hogy tagjait támogassa. Nagy mobil készleteivel azonnal ott lehetne és akkor, amikor arra szükség van. Ismervén tagjai helyzetét, módjában volna a gyors cselekvés. A tőke megszervezésével pedig két célt érne el: egy anyagot és egy erkölcsöt. A szervezett tőke jobban kihasználja a kereseti lehetőségeket, viszont veszély esetén korlátozza a veszteséget. Az erkölcsi előny pedig az, hogy a megakadt és hajba jutott intézetek kiegészítésével, esetleg szanálásával erősíti a pénzügyi intézetekbe vetett bizalmat. Különösen nagy hasznát vennék egy jól megszervezett Központnak a vidéki intézetek. Ezek teljesen izolálva vannak. Rossz üzletmenetüket és esetleges veszteségeiket főleg a kis tőkés őrzik. Mivel nálunk sok a kis tőkés, azok érdekeit csak úgy lehet védeni, ha a vidéki intézetek szükségleteivel fokozottabb mértékben vetnek számot.

Az alapítandó Központnak nemcsak támogató, hanem reformáló és főleg ellenőrző szerepe is jutna. Az államnak sem lehet közömbös, hogy polgárai összegyűjtött tőkéi felett hogyan rendelkeznek hivatottak, vagy összeköttetéseiknél fogva kiválasztottak. A mai korszellem bizonyos diktatorikus intézkedéseket kíván még a gazdasági életben. Csak ezen az alapon lehetséges ma a radikális kezdeményezés. Olyan előfeltételeket kell teremteni, amelyek valóra váltják azt az elvet, hogy az egyes az összességért van, nem pedig fordítva.

A szervezett bankélet nemcsak a tőke, hanem az államháztartás érdeke is, úgy általános gazdaságra, mint jövedelmezőségi (adózási), valamint emissziós és tranzakciós szempontból. Egy országnak annál nagyobb a külpolitikai súlya, minél gazdagabbak a bankjai. Csak egyet nem szabad elfelejteni: tőke nem terem, azt alkotni kell!

Természetes, hogy az ilyen Központ létesítése befolyásolná a kamatláb és egyéb kondíciók alakulását, sőt bizonyos mértékben a pénz megosztását is. Ez nagy szolgálat volna egy a mezőgazdaságnak, kereskedelemnek, iparnak, mint magának a tőkének.

Meg vagyok róla győződve, hogy a bankok és takarékpénztárak központi szervének létesítése nálunk csak rövid idő kérdése lehet.

je rendszeren átlag husz nap. Egy vontatmány pedig például Jugoszláviából Németországba legalább 10—14 napig utazik, különösen ha figyelembe vesszük azt a rengeteg idővesztésedet, amit a mai sok vázhatáron levő hosszadalmas vámkezelés okoz. Vegyük például egy vontatmányt, mely Jugoszláviából Németországba megy. Ezt vámkezelik Jugoszláviában Bezdánban, ahol «kiléptetik». Most ugyanezt a vontatmányt Magyarországon, Csehszlovákiában, Ausztriában be- és kiléptetik. Németországban pedig beléptetik. Ez összesen nyolc vámkezelés, ami a legjobb esetben is, egy-egy kezelésre fél napot számítva, magában véve legalább teljes négy nap felesleges veszteséget jelent egy ut alatt. Ebből jelentékeny kára származik a hajózási vállalkozásoknak, meg a gabona-kereskedőnek is, aki csak rendszeren kirakó állomáson adja el a gabonáját. Ezért ezt a tarthatatlan állapotot már legelőbb ideje volna végleg megszüntetni.

A mai viszonyok között egy uszályhajózási vállalkozás lebonyolítása Jugoszláviából Németországba átlag negyven napot vesz igénybe. Így áll elő azután az a helyzet, hogy egy-egy dunai uszályhajó egy hajózási szezonban átlag mindössze négy és fél fordulót vagy utat csinál, míg a Rajnán egy uszály kedvező körülmények között egy évben 12 rakomány szállítását is lebonyolítja.

A gabonán kívül egyéb tömegáruk, mint só, szén, fa, érc, ásvány, olaj és termékei, liszt, hüvelyesek stb. alá is igen élénk volt ez idén mindeddig az uszályhajókereslet. A darabáruforgalom is kedvezően alakult, különösen németországi kikötőkből, csak a csehszlovákiai exportban látható némi visszaesés.

Ezidén a dunai hajózási helyzete a kedvező konjunktúra következtében fényes lenne. Nagy szerepet játszik azonban a dunai hajózáásban egy másik tényező is: a vízállás. Ez pedig, sajnos, ezidén augusztus vége óta a tartós szárazság következtében igen kedvezőtlen és napról-napra rosszabbodott, míg egy olyan alacsony vízállás következett be, amilyenre, mint mondani szokás, a legöregebb hajósok is alig emlékeznek. Ennek következtében lehetetlenné vált az uszályhajók, illetve a hajótérek teljes és megfelelő kihasználása. Azonkívül, minthogy egyes szakaszokon, mint például a felső dunai (Regensburg—Passau) és a zuhatagos szakaszon (Moldova—Kladovo) legfeljebb 9 deciméter mélyjáratú uszályok közlekedhetnek már hetek óta, ezért a rakományokat számos esetben könnyíteni is kellett, ami a költségeket is jelentékenyen növeli és sok idővesztésedet is okoz.

Ezért a dunai hajózási vállalatoknak nem sikerült a kedvező konjunkturát kellőképpen kihasználni s ilyen módon az utóbbi évek jelentékeny veszteségeit behozni.

Most azonban már megkezdődtek az általános őszi eszések s a vízállás az összes folyókon már emelkedik, aminek következtében még ez évben nagyobb szállítások lesznek előreláthatólag lebonyolíthatók a hajótérek teljesebb kihasználása mellett. Csak ne jöjjen most korai, kemény és hosszantartó tél, mely a hajózást teljesen lehetetlenné tenné.

Ha az időjárás még csak két hónapig enyhébb marad, úgy hogy addig a Duna nem fagy be és a víz is kellőképpen megárad, akkor a dunai hajózás ez idén az év befejeztével mégis hosszú évek óta elő nem fordult rekord-üzleteredményt érhet el.

A dunai hajózás

Irta: Gonda László hajóskapitány

A dunai hajózási forgalom az elmúlt év egész folyamán és a folyó év első felében a gabonaszállítványok hiánya miatt igen gyenge volt. Bár egyéb árukban elég bőséges volt a forgalom az 1928 évben, a csekély gabonaforgalom következményeképpen a dunai hajózási vállalatok csaknem mind veszteséggel dolgoztak. A folyó év első felében sem javult a helyzet, mert a tengeri rakományok, a tavaszi forgalom legjelentékenyebb tényezői, a tavalyi katasztrófálisan rossz termés következtében teljesen elmaradtak. Buzakészlet elég állt ugyan rendelkezésre, de minthogy olcsóbb tengerentúli áru jött a piacra, a kedvezőtlen árvízszintek folytán nem fejlődhetett ki nagyobb forgalom. Csak július hónapban az északamerikai áru ugrásszerű emelkedése okozott e téren ránk nézve kedvező változást. Így azután július hónap második felében az olcsóbb dunai áru iránt rohamosan emelkedett az érdeklődés, még pedig főként jugoszláv és tiszai magyar áru iránt. Ennek következtében a dunai szállítási üzlet képe gyökeresen megváltozott és a dunai forgalom rohamosan megélnéült.

Ez idő óta az uszályhajók kereslete gabona alá állandóan igen nagy, úgyhogy az e célra szolgáló vízi járművek csaknem állandóan mind ki vannak adva. Különösen nagy volt a buzaszállítás a Duna-torkolati kikötők és pedig leginkább Braila felé, ahol a búzá tengeri hajókra rakják át és úgy szállítják tovább Belgiumba meg Angliába.

Braila kikötőjében azonban a gabona átrakása túlságosan lassan halad előre és túl sok időt vesz igénybe úgyhogy ott rengeteg sok uszályhajó gyűlt össze amelyek temérdek időt vesztenek, ami az általános forgalom lebonyolítását nagy mértékben hátráltatja és így nagy károkat okoz a dunai hajózási vállalatoknak. Azonban a román kormány már elhatározta, hogy a brailai kikötőt kibővíti, a rakodó felszereléseket szaporítja, hogy az átrakás gyorsabban legyen lebonyolítható.

Általában örömmel állapítható meg, hogy ez év júliusa óta a kedvező gabonatermések következtében a dunai hajózás forgalma rendkívüli mértékben megnövekedett és különösen Jugoszlávia és Magyarországi gabonaszállítványai olyan rekordmennyiséget értek

el, amilyenre a világháború óta nem volt példa. Az utóbbi hetekben tapasztalható ugyan némi visszaesés, de a rakodások mennyisége mégis sokkal nagyobb volt, mint az utóbbi évek ugyanez időszakában. A közeljövőben nagyobb tömegű rakodásokra számítanak a dunai államok mentén tengeriben s ennek következtében a dunai hajózási forgalom újabb megélnéülése várható.

Mindezek folytán ez idén a dunai fuvarokban az irányzat teljesen szilárd. Megközelítő becslés szerint a Dunán a folyó évben mintegy másfél millió tonna hajórakertét kötöttek eddig le és általában úgy számítanak, hogy az év végéig még mintegy félmillió tonna kerül majd felvételeire és még nagyobb elszállítandó gabonamennyiségek maradnak a következő tavaszra, mikor különösen nagy tömegű tengeri rakodására és szállítására van kilátás.

Erre a kedvező helyzetre való tekintettel a dunai hajózási társulatok kartellje október elsejétől a gabona fuvardíjakat, valamint a be- és kirakási költségeket felemelték, úgyhogy ezzel a gabonaiuvarozás jövedelmezősége pár százalékkal emelkedett. A díjemelés általában nyolc százalékosak. A völgy-forgalomban (a Dunán lefelé) Braila felé az október 15-ike után rakodás alá kerülő uszályhajók díjtételét százalékonként három dollárral emelték, mely emelést az őszi szállítások magasabb önköltségével is indokolták. Ezenkívül a dangubálás (várakozás) díját, ha a dangubálás 5—7 napot meghalad, 10—15 százalékkal emelték, amely intézkedéssel azt akarják elérni, hogy az uszályhajók rakodását gyorsabban végezzék.

A dunai hajózási üzlet jövedelmezőségét nagy mértékben csökkenti az a körülmény, hogy a rakodási idő igen bőven van megszáva s ennek következtében egy-egy szállítás lebonyolítása feleslegesen sok időt vesz igénybe. E tekintetben feltétlenül változtatni kell a fennálló helyzeten, mert másképpen nem lehet a dunai hajózási üzlet racionalizálásában kellő eredményt elérni. A mai rakodási határozmányok szerint egy 400 tonnás rakomány be- és kirakodására 13 munkanap van engedélyezve. Ha most ehhez hozzá számítjuk az ünnep és vasárnapokat, valamint az esős napokat, akkor egy ilyen rakomány rakodási ide-

MIUJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotikai Lloyd közleményei
Rovatvezető Dr. Pavlovics Milos titkár

A vasuti fuvardíj és illetékek visszatérítése és utánfizetése

Nemrég ismertettük ezen a helyen a vasuti fuvardíj és egyéb vasuti illetékek visszatérítéséről és utánfizetéséről szóló új törvény rendelkezéseit. A közlekedésiügyi miniszter most ennek a törvénynek alapján rendeletet bocsátott ki, melyben részletesen szabályozza a visszatérés és utánfizetés kérdését. Eszerint az államvasuti vezérigazgatóság bevételi ellenőrségének főnöke jogosult a határozathozatalra:

a) a vasuti díjszabás és előírások téves alkalmazása folytán a feladó, illetve a címzett kárára helytelenül beszedett fuvardíj visszatérítése esetén, valamint az engedélyezett refakciák alapján eszközölnödő fuvardíjvisszatérítés tekintetében, ha a visszatérítendő összeg nem tesz ki többet 10.000 dinárnál, azaz a korlátot átlépve, hogy az 5000 dináron felüli összegek visszatérítéséhez szükséges a vasuti vezérigazgatóság kereskedelmi osztálya főnökének hozzájárulása is;

b) az utasok fel nem használt menetjegyeiért, valamint a podgyászvevényekért fizetett díjak visszatérítése tárgyában, amennyiben a visszatérítendő összeg nem tesz ki többet 500 dinárnál.

Az államvasutak vezérigazgatója és annak helyettesei jogosultak a határozathozatalra:

a) a vasuti díjszabás és előírások téves alkalmazása folytán a feladó, illetve a címzett kárára helytelenül beszedett fuvardíj visszatérítése esetén, valamint az engedélyezett refakciák alapján eszközölnödő fuvardíjvisszatérítés tekintetében, ha a visszatérítendő összeg 10.000 dinárnál nagyobb, de csakis a vasuti vezérigazgatóság Vasuti Tanácsa véleményének előzetes meghallgatása után;

b) az utasok fel nem használt menetjegyért, valamint a podgyászvevényekért fizetett díjak visszatérítése tárgyában, amennyiben 500 dinárnál nagyobb összeg visszatérítéséről van szó.

A visszatérítés az összes fent felsorolt esetekben az eddigi módon fog történni mindaddig, amíg erre nézve nem jelenik meg az új utasítás, amelyen a vasúti vezérigazgatóság ellenőrsége már dolgozik.

Ha a vasút kárára kevesebb fuvardíjat szedtek és a különbözet fuvarlevelenként 500 dinárnál nem nagyobb, a hiány utánfizetése formális, szabályszerű végzések alapján történik. Ha a hiány 200 dinárnál nem nagyobb, a végzést a vasúti vezérigazgatóság bevételi ellenőrségének főnöke írja alá, míg a 200—500 dinárig terjedő hiánylatok behajtásához szükséges magának a vasúti vezérigazgatónak, illetve helyetteseinek aláírása. Akár a bevételi ellenőrség főnöke, akár a vasúti vezérigazgató írja alá a vonatkozó végzést, az aláírást mindenkori meg kell előznie a közlekedésügyi miniszter meghatalmazásából klauzulának.

A végzésekben mindenkori világosan fel kell tüntetni, mennyit kell a félnek fizetnie és miért. A hozott végzéseket a vasúti vezérigazgatóság, illetve annak bevételi ellenőrsége megfelelő kísérőirattal megküldi az illetékes végrehajtó hatóságoknak közbesítés és behajtás végett.

Határozathozatal előtt, vagyis a hiánynak a feltöltés előtti behajtása előtt, a vasúti vezérigazgatóság bevételi ellenőrsége köteles az ügyet alaposan és minden-

oldalról kivizsgálni és csakis tényleges hiánylat fennforgása esetén fog az utánfizetés tekintetében végzést kiadni. Evégből a fél is megvárható és ha a fél azt állítja, hogy nem köteles semmiféle utánfizetésre, mert a fuvardíjat helyesben számították és a fuvarlevelet is felmutatja, a bevételi ellenőrség mindezeket figyelembe véve tartozik az esetet elbírálni. Ha pedig a fél minden indoklás nélkül megtagadja az utánfizetést és a fuvarlevelet sem mutatja fel, vagy pedig az idézésre egyáltalában nem válaszol, akkor az idézés napjától számított harminc napon belül végzés hozandó a hiánylat utánfizetése tekintetében. Ugyanez az eljárás akkor is, ha a fél a fuvarlevélre és egyéb okmányokra hivatkozva, bizonyítja a maga igazát, s azután mégis megállapítást nyer, hogy nincs igaza és köteles utánfizetni a megállapított hiánylatot.

Különösen fontos, hogy a felet mindig előzőleg megidézze, mikor fuvardíjkülönbség utánfizetéséről van szó. Erről mindenkori bizonyítéknak kell fennforgni. A feleket a helyi közigazgatási, illetve rendőri hatóságok útján kell megidézni, ha az a vasúti közegek által nem lehetséges.

A vasúti vezérigazgatóság bevételi ellenőrségének mindenkori szigorúan ügyelnie kell arra, hogy a fuvardíjkülönbség utánfizetéséről csak akkor hozzanak végzést, ha világosan és minden kétséget kizáróan megállapított nyert, hogy a fél a vasút kárára tényleg kevesebb fuvardíjat fizetett, mint amennyit szabályszerűen fizetnie kellett volna.

300.000 dinárért vállalta el, mely összeget az állam harminc év alatt törleszt le 6.75 százalék kamatozással, az évi annuitás tehát kerekében 26 millió dinárt tett ki, ami azt jelenti, hogy holdanként körülbelül 400 dinár az évi annuitás, míg a termővő vált föld holdankénti jövedelmét 1300 dinárra lehet becsülni, jelenleg pedig csak 400 dinár a hozadék.

Az egész nagy földterületet a Duna, Temes és Karas között köröskörül hatalmas és erős töltés fogja védeni, amelyet a víz képtelen áttörni. A fő-töltés északon lesz Karas és Szurdok között, mert a víz nagyrészt erről az oldalról szokta előtérni a pancsevői rétet. A fő-töltés hat méter magas lesz, amely köböl, homokból és földből épül és azokon a helyeken, ahol erre szükség van, betonnal lesz beföldve. A másik töltés négy méter magas lesz. Az alsó részen a Duna medrét a töltés előtt kibágerozzák, miként egyrészt homokot nyernek a töltéshez, másrészt kibővítik a medret és a Duna szintje alacsonyabb lesz és kisebb lesz az árvízvezeték.

Az árterület belsején nagy csatornákat építenek három óriási villanypumpával, amelyek a vizet a csatornákból a Dunába szivattyúzzák. A pumpaállomásokat Pancsevo, Beograd és Belegis község felé állítják fel. A pumpák a három főkanális végén állanak és azokba számos kisebb mellékanális torkollik. A csatornák együttes hosszúsága kétszáz kilométer lesz. A csatornákon keresztül rengeteg hidat fognak vezetni, hogy az egyes községek és birtokok között a közlekedés lehetővé váljék. Ezek a csatornák kívül a Duna—temesi rétet a Karastól egészen a Temesig még egy nagy csatorna fogja átszelni, amely kilenc méter hosszú és három méter széles lesz. Ez a csatorna hajózható lesz és megrövidíti a hajóutat Beograd és Pancsevo között.

A szerződés szerint a vállalkozó cég tartozik ezt a nagy területet árvízről biztosítani, kiszáritani, termővé tenni és a megművelésre előkészíteni. Hogy ezeknek a feltételeknek megfelelően, a cég az árvédelmi és lecsapolási munkálatok befejezése után a föld nagyrészt termő humusszal látja el és az egész területet géppel felszántja és füvel beteti. A szerződés három évben állapítja meg a munkálatok tartamát, évenként száznoleven munkanapot véve számításba. Egy munkanapon a számítások szerint huszezer köbméter földet emelnek ki, összesen tehát mintegy tizenkétmillió köbmétert. A munkálatoknál állandóan ezer munkást foglalkoztatnak és a legmodernebb gépeket és eszközöket fogják alkalmazni.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A Privilegizált Agrárbank eddig több mint hatvan millió dinár hitelt engedélyezett. A Privilegizált Agrárbank már megkezdte az új hitelek engedélyezését és eddig több mint hatvan millió dinár mezőgazdasági hitelt szavazott meg.

Motorosvontat Oszijek—Gabus—Vinkovci között. Oszijekről jelentik: A közlekedésügyi miniszterium értesítette az oszijek-i iparkamarát, hogy Oszijek város részére a gráci vagonyárból rendelt tíz darab motoroskocsit és tíz darab pótkocsit. Az új kocsik nemsokára megérkeznek Oszijekre. Az új motoroskocsik Oszijek—Gabus—Vinkovci vonalon fogják a forgalmat lebonyolítani. A motorosvontatoknak úgy Vinkovcra, mint Oszijekre közvetlen csatlakozása lesz a fővonalakon induló vonatokhoz.

A szivaci cukorgyár megkezdte működését. Szivacról jelentik: A sztariszivaci cukorgyár, amely, mint ismeretes, röviddel üzembehelyezésé után csödbe ment, hétfőn ismét megkezdte működését. A gyárat vasárnap az összes felekezetek részéről ismét felszentelték és hétfőn a kora reggeli órákban a gyár megkezdte a cukorrépa feldolgozását.

Gyenge burgonyatermés Németországban. Most tette közzé a német birodalmi statisztikai hivatal a burgonyatermés idei becsülését, mely szerint az őszi burgonya hozama 35.9 millió tonnát tesz ki, a korai burgonyával együtt pedig az egész német burgonyatermés 38.5 millió tonnára rug, a múlt évi 41.3 millió tonnával szemben. A csökkenés 6.7 %, vagyis 2.8 millió tonna.

Csehszlovákia görög horbevittele cukor ellenében. A félhivatalos Messenger d'Athènes jelentése szerint Vénizelosz miniszterelnök prágai látogatása alkalmával ajánlatot tett a csehszlovák kormányának, mely szerint Görögország hajlandó egész cukorszükségletét Csehszlovákiában beszerezni, ha ennek ellenében két millió kilogramm dohányt és 35.000 hektoliter bort vásárolnak tőle. Az ajánlat a csehszlovák kormányánál nagy szimpátiára talált és kitűzésbe helyezték, hogy módot keressenek ennek a cserforgalomnak clearing útján való lebonyolítására.

Ankét Szentán a házadó ügyében. Szentáról jelentik: A szentai kereskedelmi egyesület legutóbbi ülésén elhatározták, hogy a házadókvetés ügyét széleskörű ankétén fogják megvitatni. Az ankétét október 31-ikén csütörtökön tartják meg a kaszinó helyiségében. Az ankétén résztvesznek a kereskedő- és iparegyesület, a szerb és magyar gazdakör, a közjegyzői, ügyvédi kar és a kaszinó tagjai. A gyűlésen több előadó ismerteti a házadó ügyet.

Külföldi kölcsönajánlatokkal keresik fel az államot és a városokat

Fokozódik a bizalom az állam és a jugoszláv városok hitelképessége iránt

Jugoszláviában úgy az állam, mint a községek nagyobb beruházásokra készülnek, amelyhez jelentékeny tőkére van szükségük és amelyeket csak kölcsönök útján fedezhetnek. Az ország új területi beosztása óta a bányásoknak is nagyobb beruházási kölcsönökre van szükségük. Mindezeket kivül az állami egyedárusítási vezérigazgatóság is nagyobb beruházásokat tervez.

De a legnagyobb szükségük a városoknak van beruházási kölcsönökre. Ezidőszent egy londoni nagy tőkecsoport párisi képviselete útján Beograd fővárossal, Zagrebbal és Splittel folytat tanácskozásokat, amelyek igen előre haladott stádiumban vannak. Ezek a városok annak ellenére, hogy szükségük van ilyen külföldi kölcsönökre, nem mutatnak nagy hajlandóságot a felajánlott kölcsönök felvételére, mert a kölcsönfeltételeket mindegyik város igen súlyosaknak tartja.

A legtöbb kölcsönajánlat külföldről jön, ami annál is inkább örövendetes, mert a bizalom jele, míg a belföldi bankok, még mindig tartózkodók és ennek oka inkább a nemzetközi pénzügyi helyzetben keresendő. Mindezek ellenére a belföldi bankok is hajlandók a városoknak kölcsönöket nyújtani, de nem hosszulejratuakat. Oszijek városa tárgyalásokat folytat za-

grebi nagybankokkal, egy hosszulejratu kölcsön ügyében, de a zagrebi bankok csak rövidlejratu kölcsön nyújtására hajlandók, úgy hogy Oszijek városa most ismét a külföldi ajánlatokkal foglalkozik és megvan a remény, hogy valamelyik tőkecsoporttal megállapodást tud létesíteni.

Az állami egyedárusítási vezérigazgatóság rövidlejratu kölcsönt vesz fel, amely a dohánytermelés beváltási költségeit fogja fedezni. A vezérigazgatóság ugyanis a termelőktől a dohánytermést fix árakon átveszi és így a múlt évben az Anglo International Bank Ltd.-nél 1.08 millió font sterlinget vett fel erre a célra. A vezérigazgatóságnak ezidén nagyobb tőkére van szüksége, mert a dohánybevásárlási összeg ezidén 450 millió dinárra rug. A vezérigazgatóság a kapott számos ajánlat közül két ajánlatot tart legmegfelelőbbnek, az egyiket az Anglo International Bank Ltd.-hez tartozó Jugoszláv Union Banktól kapta és 0.8 millió fontra szól 8.5 százalék mellett. A másikat a Banque Franco-Serbe tette és 100 millió frankot ajánlott fel 7.5 millió százalékkal. A két bankon kívül más külföldi és belföldi bankok is további érdeklődést mutatnak a monopolgazgatóság kölcsöne iránt, amelynek lekötése már csak rövid idő kérdése.

Huszonöt millió dinárba kerül a pancsevői rétet ármentesítése

Három évig tartanak a munkálatok — 74000 hold föld értéke 600 millió dinárral emelkedik a lecsapolás által

Beckerekéről jelentik: A Beograd—pancsevői vasúti hid építése nagy lendülettel folyik, a pillérek nagyrésze már elkészült, úgyhogy ha csak a hidtől függne a Bánát és Beograd közötti forgalom gyors fellendülése, úgy már ez a lendület a jövő év folyamán bekövetkezhetné, mert a hidat magát már a jövő év folyamán be lehetne fejezni.

Hogy azonban a közvetlen vasúti forgalom Bánát és Beograd között megindulhasson, hogy a vasúti síneket le lehessen fektetni, ahhoz szükség van a pancsevői rétek lecsapolására és ez olyan horribilis munka, amely sok száz munkással is még legalább három évet fog igénybevenni. A Duna, Temes és Karas folyók árterületén fekvő pancsevői rétek lecsapolási munkálatait még csak két és fél hónappal ezelőtt, augusztus közepétől kezdtek meg és ebben az óriási munkálatoknak csak egy igen kis részét végezhetik el.

A munkálatok még csak előkészület stádiumában vannak. Csak körülbelül két hét múlva érkeznek meg a különböző gépek és lágerok, amelyek aztán megkönnyítik és meggyorsítják a munkálatot, amely terjedelme és fontossága szerint az országban eddig elvégzett legnagyobb és legjelentősebb közmunkálatok közé tartozik.

A pancsevői rétnak, amely kiszáritásra kerül, hetvennégyezer katasztrális hold a területe. Ebből a legnagyobb rész, harminckétezeröttszáz hold a hatá-

ros községek tulajdona, huszonkilencezeröttszáz hold az államé, a többi magánosok tulajdona. A kiszáritás által ebből hatvanöt ezer hold művelhető lesz, a többit kanáliskok, töltések, árkok foglalkoztatják. A lecsapolás folytán óriási művelhető területet nyerünk, amely eddig víz alatt állott és kihasználatlan volt miáltal annak értéke óriási arányban megnövekedik. Ennek a földnek jelenlegi értéke holdanként átlag háromezer dinár, míg a lecsapolási munkálatok befejezése után legalább tizenkétezer dinárt fog érni holdja. Ilyenformán csak a földök értéke legalább hatszmillió dinárral emelkedik. Elképzelhető milyen óriási jelentősége lesz ennek Beograd éllemezése szempontjából, ha közvetlen közelében hatvan ezer hold prima termőföld létesül.

A lecsapolásnak azonban nemcsak ez az egy haszna lesz. A másik fő haszna, hogy a munkálatok befejezésével meg lehet indítani a közvetlen vasúti forgalmat Beograd és Beckerek, Beograd és Vrsac, valamint Beograd és Kovin között. Azonkivül a mocsarak kiszáritása által megszűnnek a ragályos betegségek, amelyeket a mocsár szunyogai terjesztenek az emberek és állatok között.

A lecsapolási munkálatokat a párisi Batigno cég vállalta el. A szerződés szerint, amelyet a cég a tavasszal kötött az állammal, a munkálatokat három év alatt be kell fejezni. A munkálatokat a cég 251 millió

SOK EZER MEGGYÓGYULT BETEG

nem titkos szer, hanem az évszázadok óta élő gyógyerejéről híres dalmáciai fűzének nedvéből kiváló gyógyhatású tengeri fűvek hozzáadásával készült kivonat.

Készült és postán szétküldi **Dr. Semelić gyógyszerháza Dubrovnik 2.**

Ara üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár

7642

TÁRCA

Az egyszerű nő

Iria: Illy János

Kötött fekete kabátját ráhuzta a hagymaszagu harketpongyolára. Kis kerek kalapot nyomott a fejébe. Hosszu varkocsa kidudorodott az ócska kalap alól és lomhán elnyulva borult a nyakára. Fogta a szakadt, öreg cekkert, loholt le bevásárolni.

A kofák már ismerték. A hosszú, véget nem érő alkudozások itt a piacon reggelként meg esténként, mikor otthagya a gyerekzsivajos, szomorú, betegszagu házat, lassan megőrölték az életét.

A nagy család egyetlen gondozója volt. Az apja évek óta ágyhoz kötött beteg. Az anyja nem él már és rajta kívül még öt maszatos, sivító, sárgaképi gyerek aszalódik a füledt kis lakásban.

Jelentéktelen, szeplős, sovány arcából csak két nagy barna, melegfényű szem világít, mint két fáradt lámpás.

Ahogy ott alkudozik egy természetes kofával az olcsó vacsorának szánt retekre meg hagymára, egyszerre simogató meleg tekintetét érez magán. A szive hatalmas dobban. Egy férfi! Jól öltözött, magas férfi nézi őt. Őt nézi! Lehetetlen! Talán nem is őt, talán téved. Hirtelen körülszánt a tekintetével a zödszagu bódék táján, hátha másnak szól ez az állhatatos, kitaró nézés, nem neki? De biz az neki szól... Forrón, parázson süti a nyakát, végigbizserog az egész testén, mintha édes, bódító pálinka futna át tagjain.

Kimérték neki a retket meg a hagymát. Kiválogatta a legszebb, a legnagyobb darabokat. Elpirulva kapja fel a tekintetét a férfi arcára és haragosan tűzelő szemekkel vágja be a cekkerbe a vásárolt holmit. A férfi mosolya még égetőbb, még simogatóbb lesz. Ugy látszik, gunyolódik! Élvezi, hogy ő ilyen szegényes vacsoráért ilyen komédiát játszik itt a piacon a fogatlan, pocakos vén kofával.

A férfi utána megy. Hallja a léptei halk kopogását. A léptek nem maradnak el. Állhatatosan, kitaróan követik. Most már nevet. Mit akar ez tőle? Annyi gyönyörű nő szaladgál ebben a nagy városban, pont ő rajta akad még a tekintete? Hiszen láthatja, ha van szeme, hogy micsoda vedlett, öreg kabát van rajta. A haja se divatos, az alakja meg igazán elhanyagolt jó-

szág a pávásan tovasuhanó nők ápolt, agyondolgozott természetéhez képest.

Még a patikában van odlga. Apának megveszi a gyógyszert. A férfi megáll a patika széles nagy üveglakánál és simogató, meleg tekintetével azon keresztül is őt bámulja. Mi baja lehet ennek? Talán nincs teljesen eszénél? Mit akar ez tőle? Vagy talán rövidlátó? Valami isteni szepet sejt benne? Bezzeg, ha egyszer közelről látná!

Mikor kijön, futni kezd, úgyhogy a szivverése előáll, mire hazáér. A szomorú, öreg cekkert leteszi a konyhában. A gyerekek visítva vették rá magukat, éhes gyomruk izes esemegét sejt a cekker mélyén.

Másnap este, mielőtt lemegy, odasurran a tükörhöz. Egy pillanatig szégyenkezve mered az arcára. Már régen nem látta magát tüköben. Brrr! Összerázkódik és keserűen elneveti magát. De azért ma már nem veszi fel a kötött, fekete kabátot, amelyen jókora lyuk táng, hanem előhurcolja a szekrényből az egyetlen ünnepi kabátját, amelyet arra tartogat, ha nagynéha neki is emberek közé kell mennie. A férfi ezen a napon is kitaróan végigkíséri piaci körútján. A nő pedig, mintha ma már nem merne olyan nyíltan és éles hangon alkudozni. Szégyeli a szegénységét és eldugdossa valahova a sima, mosolygva elmondott szavak mögé.

Másnap elkéri a szomszéd lányától a lakkcipőt. Csak egy fél órára. A fő uccán akar valamit vásárolni, ott csak nem mehet végig ezekkel az otromba, kitalposott esonakkal, amik hónapok óta éktelenkednek a lábán. Persze ma is új kabátban megy ki.

Harmadnapra gondol egy merészet. Egy kis spórolt pénze kuporog az ócska karikás almárium legfelső fiókjának a sarkában. Délután elsurran a fodrászhoz és nyissz, nyassz, levágatja a nagy barna varkocsot. Csigas fürtökben ki is ondolálja a fejét. Szivdobogva fut haza. Utközben egy ismeretlen drogériában rizsport és pirosítórudat vesz. Mint a tolvaj, úgy szokik be a házba. Egy pár divatos cipőt, meg egy kalapot is vásárolt magának ma délelőtt. A tükör előtt kikészíti az arcát. Az ajtót magára zárja, hogy a sivalkodó kölykök meg ne lepjék. A pirosítóval végighuz a száján. A rizsporos pamacs remegve tétovázik a képén. Valami nagy hazug lángolás ég most benne, hogy egyszerre szép lett, férfiszemet kápráztató érdekes, izgató jelenség, akire most virradt fel az ifjúság, a tavasz.

Az izgalomtól fáradtan hull bele a ripszkarosszékbe. Isteneim, valaki dörömböl az ajtón! Biztosan valamelyik gyerek!... Összegubancolja magát, mint egy riadt pók, amelyre lámpavilág esik. Ha most valaki

meglepne? Még a lélekzését is magába fojtja, nehogy rajtakapják ebben a forró, bűlős lángolásban.

Az ócska cekkert is kidobta ma a szemétre. Tetsetős bőrtáskát vásárolt egy finom üzletben.

Mielőtt elmegy, még elillegeti magát a tükör előtt. Mosolyt nyújt a szája köré. Igen, így fog ránézni ma este, így, ilyen bódítóan, ilyen melegen. Az új kalapját kacskiánan félretolja bubisra vágott, frissen onduló haján... az a férfi meg fog bolondulni... Lehet, hogy meg is szólítja! De ő majd végigméri és azt fogja mondani: Mit gondolsz, mivel van dolga?... De azért nem úgy, hogy örökre elriassza!... Isten ments!... Csak úgy meleg duruzsolással a hangjában (még a hangját is kipróbálta, még pedig a tükör előtt, hogy lássa a szája mozgását), de egy pirinyó erővel, hogy a tisztesség nyárspolgári törvénye ne essék csorbá.

Már jön is. Kimért, hosszú lépteivel közelít feléje. Látja egy nagy kirakat üvegén át, hogy megáll mögötte. Elindul a piac felé. A férfi utána.

No, ma jó napja volt a természetes kofának. Minden rossz holmiját ő rá szóta és ő csak rakosgatta be az új táskába némán, egy szó alku nélkül. Utána is bollogattak a kofák: Hát ezt mi lelte?...

A patikánál eléjekerült a férfi. No most! A szivére kellett szorítania a kezét, különben kiugrott volna a helyéből ez a föbolygatott jószág. Most már egészen biztos, hogy meg fogja szólítani! Már le is süti a tekintetét, várva a szemtelen, de oly édes támadást.

De egek, mi történik itt? A férfi egy darabig áll némán, majd fájdalmas grimasz szokik az arcára, torz, keserű vonás árkolódik a szája köré. A léptei lassan tovakopognak a járdán.

A nőre szédült, nagy ájulás zuhan.

Otthon lecsapja a cekkert a drágán vett holmival. A beteg dohog az ágyban, hogy ilyen soká maradt. A gyerekek elől beszökik a szobába és sirva borul a szakadt, öreg pamagra. Rázza, tépi a zokogás. Még bele se köstolt az élet tavaszába, öregedő éveit most vetettek először lobot és egy ilyen ostoba, bolond férfi durva kézzel eloltotta a rózsaszínű lámpás első fellángolását.

Égész biztos, hogy bolond volt, nem is érdemes vele tovább foglalkozni.

Fáradtan vetkőzött le, még soha ilyen kimerültnek nem érezte magát, mint ez után a ma esti harc után. A rizsport lemosták az alácsorgó könnyek, ki-pirosított szája, mint egy nagy, szomorú seb, égett az arcán.

Peko

cipőgyár fióküzelete, Szuboticán, H telbank palota

Női, férfi és gyermekcipők, ➡ csakis finom áru ➡

TRETORN galoschni, hócipők és gummieszma-ujdonságok!

**141 hold
elsőrendű szántóföld
az adai határban
eladó**

Felvilágosítással szolgál Dr. Balányi Sándor
Ada, Bácska

12854

KORONABÓNOKAT

a legmagasabb áron, minden mennyiségben vásárol
RÁDIO REKLÁM, SUBOTICA, PAŠIČEVA 7

2041

**Lőtt nyulat és foglyot
minden mennyiségben**

legmagasabb napi áron elvesz
HARTMANN és CONEN
HUSKIVITELI R. T. SUBOTICA
TELEFON 12.

11330

"ALLEGRO"

egyesül egy készülékben a speciális élesztőkövet és a fenőszijat. Automatikusán éleszt minden beretvát.

Mindennap kellemesen, fájdalom nélkül beretválkozhatik.

Több mint
600.000 darab
használatban

Nikkelezve 210 dinár,
feketére lakkozva 155 cinár

Mindenütt kapható!

Szőlőoltványok

amerikai alanyra ojtott, ellismert legjobb minőségben dus győzelemmel, gyökeres és sima vadesszők minden fajban, valamint nemesített 2-3 éves gyümölcs és rózsafák megrendelhető.

Sévár László

mintaszőlő és szőlőoltvány telepéről
Petrovaradia (Majur) Postafiók 17
Lerakat Bakačeva ulica
Arányzék kívánatra ingyen!

**WEITZENFELD
iDRUG SUBOTICA**
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsineg, ponyva, gazdasági kötélárúk, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

Ha jó és olcsó tüzelőanyagot óhajt venni, tekintse meg fatelepemet. — Gyors és pontos kiszolgálás!

Révai Adolf, Szubotica
Danav Art. Puk. ul. 10. Dr. Sánhita szanatóriummal szemben. Telefon 5-51

Fát, padlót, követ, márványt, ruhát, szőnyeget lug és szóda nélkül tisztít, pecsétet, foltot eltávolít, fertőtleníti és illatosítja

„BRIXOL“

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

12.

A Drávát, Tiszát meg a Szávát magában nyelt lomha folyam fölött kies dombvidék, pirosfetejű házak, mint tányér peremére kuszak föl köröskörül dusan zöldelő lankára, az előtérben kietlen kopasz tér, por és sár kifogyhatatlan hazája: ez Szmederevó. A szőlő bogyója diónyi, illatos és édesebb a méznél, a bora mámorosító és délszaki ingereket rejtget. A festői képet balsarkában ormóttan sötét kőhalom csúfítja: a szendrői vár. Bástyái mélyen leépítve a folyam medrébe, sok tornya, szegeletbe futó falai sodrást okoznak a csaknem tóvá szélesedett tükrös vízben, amely száradokon át makacs kitartással, néha-néha morajló haraggal, zugva ostromolja a gátló falakat.

Tomasevics István, Boszniának és Brankovics Lázár halála óta Szerbiának is királya, Szendrőben ült, ott fogadta új országa keleti részének a hódolatát és jólérésében kinevette azokat, akik riadtan menekültek délfelől azzal, hogy: jön a török.

A dinom-dánom mámorából hiába igyekezett felrázni a mulató társaságot Ilona királyné, még a magyar urak is, akiket Mátyás küldött Istvánnak, még a magyar urak is lehetetlennek tartották, hogy most támadjon a török, hát még hogy nevétek azokat a híreket, hogy maga a nagyur, Mohamed vezeti a sereget!

— Bizonyosan valami portyázó spahi csapat riasztott rájuk.

Egy-két napig vígan itták még a minden bajt rózsaszínbé takaró szmederevszkat, azután ki lóra, ki hajóra szállt, egyik felekezet ment Belgrádba, a másik át a Bánságba. A magyar urak elmentek, Tamásfia István király pedig mulatozott a maga uraival fáradhatatlanul tovább.

Mint a fölszakított zsílip mögül bimbólvé előretörő áradat, úgy zuhogott egyszerre minden oldalról Szendrőre Mohamed hada. Megszóllaltak a dombokra vont rettenetes ostromágyuk és felvonultak a Dunán a fegyverekkel rakott evezős gályák, hogy a víz felől is szorosra fogják a fojtogató acélhurkot.

*

Risztics nem találta a hadsereget Szegeden, hanem talált egy fenekestől felfordult, lázasan készülődő várost. Mátyás országgyűlést hirdetett Szegedre, ezért volt drága dolga mindenkinek, ezért főtt száz gondban főbírónak, kapitánynak a feje. Akkor sürgős-forgás volt a torony alatt, olyan fejetlen kapkodás, hogy talán még törvényt tenni se értek volna rá a nemes urak és vitéz polgárok, ha éppen valami rossztevő akadt volna a kezükbe.

Bokros uram, a legnagyobb halászbokor gazdája, városi mester, vadonatúj bárkákba gyűjtötte a java halakat fajtánként, hogy parancsolatra meglegyen, ha az urak megkívánják... Most jött meg éppen, a nyévi révtől hozta be a város piacóját és amig azt válogatná, csendesesen beszélget az ő szerelmes atyja-fiával, a Julcsa néne Ferkójával.

— Épen egy ilyen nagy bajszu harcsát fogtam harmadéve Belegrádnál — kiállt nagyot a fiu az öreg kezében lévő meregetőhálóra mutatva.

— Ilyet-e? Ha két leiköd vóna, mind kitönnéd, akkor se hinném. Ilyen hal csak a Tiszában terem mög, örtöd-e?

— Nohát pedig elihetőd bátyám, mert még most is él az az embőr, aki velem egyetömlősen ötte mög.

Gunyosan kérdezte Bokros gazda:

— Hol él az, te kótyamiska?

Ferkó méltatlankodva emelte égnek a szemét, de a tanúságtételre hívott mennybolt helyett a magas föltésoldalra esett a tekintete:

— Ahol van-e! Oda nézzön kelmed!

— Hová, te?

De már akkor Ferkó nem felelt, hanem mint az eszeveszett ordított, hadonászott, integetett, amíg azok is észrevették. Uros nevetve kiabált: — Fogtál-e megint harcsát Harcsás Ferkó? A tizenegy szerb lekövetkezett a víz mellé, ott azután tisztázódott a helyzet. Öreg Bokros apó enyhülten mondta:

— Halászbörnek születtél te halold! Nem más kezelésnek halold?! Na most ugorj a tanyába, cepeld ki a nagyobbik bográcst, ögyünk hát bográcstos halat, aztán mondja majd mög ez a jó embőr, tudtál-e ilyet kászolítani aból a pocsolyahalból.

Peró nevetve válaszolt:

— Hát amaz bizonyosan jobban izlett, pedig csak nyárson volt süttve, de már akkor majd egy hete csak a hal levit ittuk amugy nyersen a Szávából.

Ezen hát nevetni köllött, azután amig a bográc rottyogott, rátérült a beszéd a komolyabb dolgokra is.

Most megtudta Péró, hogy Szilágyi a se reggel lement a határra, erre indult a Bánság felé, bizonyosan Temesvárnak megy, onnan a Temes mellett Pancsovára, talán épen Szmederevónak.

Tanakodtak Ferkó, akit a királyhoz küldött Mihály ur Budára, azon volt, hogy menjenek a Tiszán vagy a Tisza mellett Tételig, onnan Szalánkemén felé Belegrádba, csakhogy Pérónak ez nagy késedelem volt.

Mire megették a halat, már határozott. Átkelnek itt a Tiszán, azután az oroszlámosi monostorban majd megtudják, merre kell tovább venniök az utat, hogy elérjék a hadat.

Bucsuzól mondta még Ferkónak:

— Ha jut idő nézz át hozzánk, mondd, hogy találkoztunk.

— Löhet, ha löhet, majd hozok üzenetöt, mert hogy úgy vélem, visszatérok én is a sereghez.

Bokros mester halászsai egy kettőre áttették a szondendreiket a szőregi partra, onnan megindultak Oroszlámosnak, a görög barátok hajléka felé, Ferkó pedig megkereste a lovát és nekivágott a Kiskunságnak.

Forrón égette a nap a vándorok hátát, kut schol, ház-falu messziről se látszott, csak a délibáb incselkedett velük, mosolygó tündéreképek annyiszor csalogatták a vágyukat meg a képzeletüket, hogy amikor végre tényleg egy terebélyes fa került az utjukba, csak akkor hitték, hogy valóság, amikor már az árnyékában heverték. Vén körtefa állott a pusztaság közepett, ki tudja, mikor, ki tudja, hogyan került oda valaha a csemetéje, de most tizenegy tikkadt ember áldotta az ültetőjét. Kásás-leves apró körte szorongott az ágain, nagy része tuléretten potyant már le, de a felső ágakon tömött csomókkal ingerelte a szomjazó inyeket. A fiatal Milorád biztatás nélkül is egy-kettőre fenn termett, jól megrázta a hatalmas ágakat, valóságos körtezáport zúdított alá. Péró rászólt, hogy jöjjön le, elég lesz, de a fiu fenn akart lakmározni, ide kuszott, oda mászott, egy vigyázatlan lézésnél egyensúlyt veszítve zuhant le, a három-négy öles magasságból, esés közben alaposan beleverve testét a kiálló emberderéknyi ágakon.

Hanyatt fekvé terült el az égett pázsiton, ijedten szaladtak hozzá a többiek, azt hitték, halott. Nagysokára ébredezett, de olyan fájdalmakat érzett a derekában, hogy Péró attól félt, eltörte a gerincét. Kinos próbálgatások után megállapították, hogy se karja, se lába nem tört, de a derekának vagy a hátának komoly baja eshetett.

— Ehol-e, még ellenséget se láttunk, még a sereget se értük el, már is kidőlt az egyik, dörögtek az emberek.

(Folytatása következik.)

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika

(Deutsche Keramik)

Kosmajška 7 Beograd Telefon 31-82

Meissen Hardmuth, Čeh és Zsolnay fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meissen és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskanallók és takaréktű-heyek (Sparherd).

Költségvetés, tervezrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

Gabrics Simon I. kör Sokolska ulica 21. sz. a lévő mészáros- és hentesüzletét megvettem. Felhívom a nevezett hitelezőt, hogy a követeléseiket legkésőbb a f. é. november hó 8-ig dr. Székely Zoltán ügyvédnél jelentsék be, mert a később jelentkező hitelezők követeléseit nem vehetem figyelembe.

Szubotícán, 1929. évi október hó 30-án.

128-0

Faragó István.

GARAY SZALON

Kralja Aleksandra ulica 11 — Kosztüm-, kabát-, sport-, délutáni tea- és estélyi ruha-MODELLEK, divatlap-különlégek érkeztek. — Szolid árak

ÁTKÖLTÖZÉS!

JOVIČIN OLGA

a párisi Universitété Beauté »CEDIB« tanítványa kozmetikai intézetével átköltözött Novisad, Jevrejska ul. 6. II. emelet alá. Legmodernebbül felszerelt intézetemben villanykezeléssel véglegesen eltávolított hajszálakat, redőket, szemölcsöket. Hámlasztás, esti kikészítés, stb. Az Universitété de Beauté »CEDIB« Páris laboratóriumának készítményei állandóan és mérsékelt áron kaphatók.

Van szerencsénk igen tisztelt vevőink tudomására hozni, hogy a Manojlovićeva ulicai Ruffi-palotában

kiállítási üzletet

nyitottunk, ahol Fiat-kocsik és azok összes alkatrészei, valamint autógummik, felszerelési tárgyak, accumulatorok állandóan nagy mennyiségben raktáron vannak. Műhelyeink a volt helyiségekben Skadarska ulica 7. maradnak.

Automobilla Garage

Borošić i Drug

12507

Telefon 151.

Lóárverés
Lelbach Gyula
zobnaticai ménésében

november 3-án délelőtt 9 órakor önkéntes árverés útján eladásra kerülnek angol telivér, angol félvér és amerikai ügető fedezőmének, anyakancák, versenylovak és különböző nemű és koru csikók.

Megkeresésre katalógust küld a ménésintézőség.

Posta- és gyorsvonalat: Bačka Topola.

Személyvonalat: Vojničevo. 12463

Semrlach szanatórium

Gyógyintézet időbetegek részére 760 méter magasságban a tenger sánc felett. Korszerű berendezés, kiváló orvosi vezeték.

Arcának szépségét, üdeségét, tisztaságát megőrzi a Daruváry-crème

Kapható minden szakk. leiben. Pos ai székhelyén: B. U. M. Gyógyász-tár, Szubotica, 16 postával szomben

Barta és Társa

valamint
Ferro-Stella
vezérképviselője

Maller Béla

okl. gépészmérnök
Subotica
Petrogradska ulica 8. Telefon 35

MOST NYILT MEG!

„NAPREDAK“
KÖNYVKERESKEDÉS
ÉS ANTIKVÁRIUM
VEL. KIKINDÁN

Szerb, horvát, magyar és német
kölcsönkönyvtár
vidékre is kölcsönöz
Kereskedelmi információk
Hirdetéseket felvesz a Bács megyei Naplóra
és az összes lapokra kiadóbívatási áron

MOST NYILT MEG!

Rádió-készülékébe

kizárólag

TUNGSRAM
bariumcsövet

használjon!

Gyári fölerakat:

Maller Béla
Subotica, Petrogradska 8

TELEFON: 35

Jelzálogkölcsonöket

rövid és hosszú lejáratra legelőnyösebb feltételek mellett folyósítunk

Goldmann Sándor és Társa Bankháza
Subotica, Vilsonova ul. 25. szám (Főposta mellett)

Szép nemes gesztenyét

ajánlunk azonnali szállításra. Érdeklődők kérjenek táviratilag ajánlatot

HINKO SCHLOSSBERG I SINOV, GLINA

Táviratcim: SCHLOSSBERG 12 93

SZÖRME-
különlegességek

Zsulyevitsnál
Subotica,
Sokolska ulica 15

Előnyomdát

jól szortírozott I-a anyagból legelőnyösebben szállít

Bleier Márk, Senta (Bačka)

Első Előnyomda Berendezési Gyár 11581

Anderl-Logge elismerten elsőrendű
Leánynevelőintézet

GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
Szünidei otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

Kivándorlók figyelmébe!

Aki az Egyesült Államokba, Kanadába vagy Délamerikába: Argentínába, Brazíliába, Uruguay államba akar utazni, annak azonnali és díjtalan felvilágosítást nyújt a

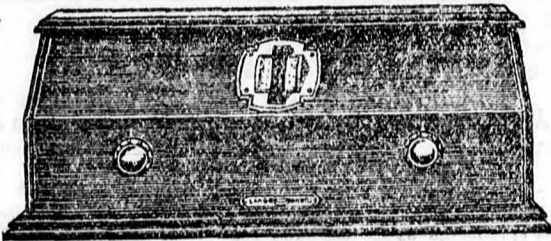
FRANCIA VONAL
Használható felvilágosítást nyerne a visszatartók is.
Beograd Sombor Vel. Beeskerek
Karadjordjeva 91 Vojvoda Putnika Venac 20 Obala Princeza Jelena 3

Olesó árak! Olesó árak!

Tekintse meg a **Schlager-féle** kirakat

ridikül-ujdonságait

Utazó-cikkben nagy raktár! Subotica, Aleksandrova ul. 1.

Dr. Georg SEIBT
Berlin

villanyrádiói hangerősek, selektívek, hangjuk szép tiszta csengő

Mielőtt rádiót vásárol, hallgasson meg egy

SEIBT-gépet és hangszórót

Közp. eladási hely:

Tehn. Biro Ing. Solarović, Novisad, Futoški put 68

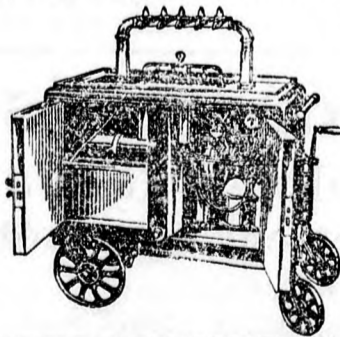

Az olcsó speciális kályha fatüzelésre „ORANIER“

márka, megérkezett
Oehler-Blattmann
Tulajdonos A. Meier
Novisad

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szódagyártóval

tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt

Braća Goldner
jégsekreány-, fabutor- és r zárugyár

Subotica, Jugovića 20
Telefon 1-34
Kérjen árajánlatot!

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakteriológiai vizsgálataok igazolják, hogy ez a víz megöl minden kórokozót, lehetlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájit és a garatokat megtisztítja a ragályt okozó és terjesztő élesztőtől, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép fehérségét

Kitűnő védekezőszer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bír mely ragályos betegségek, az angina, reuma, szivizoznat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

ci lunk a szájüregbe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedéseknél kitűnő hatása öblöszter.

Küönösen nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseivel és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg bismutlos gyógyszer használ.

Kapható minden gyógyszerüzletben és drogériában

Ára üvegenként 24 dinár.

AMERICAN HEATING

a jelenkor legökölteesebb, koksszal fűtött kályhája.

Csak 4 kg. kokszra van szükség egy 100 köbméteres helyiségnek 24 órán át való fűtésére. Állandó tűz ősztől tavaszig, naponkint mindössze egyszer kell egy egész kis mennyiséget utánarakni. Lukszus-kivitel. Okvetlen írjon a jugoszláviai vezérképviselőnek: American Heating, Zagreb, Marovska 15.

11869

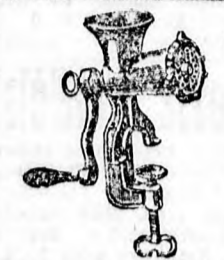
Üzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rendelése előtt kérjen ajánlatot a **Minerva-nyomdától**

Parkett-gyári tölgyhulladék **I-a tűzifa** 100 kgr.-ként házhoz szállítva **31** dinár. Nagybani vételnél nagy árengedmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

Spricer-lakkozást
1800-2000 dinárért, új tapérazást, új tetőkészítést legolcsóbban végez
JAKOB HERMANN, NOVI VRBASZ

Téli divatujdonságok
férfi és női szövetekből nagy választékban megérkeztek
BERGERGYULA
kézműműhelye, SUBOTICA, Terezijina ulica 3.

Husvágógép, Kolbástöltőgép, Bárdok, kések
olcsó áron kaphatók
Weiner
Subotica, Gyümölcs piac
Kérjen árajánlatot!

Ha gallériját, lényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje
PIUKOVIC
gőzmosódába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

ZSÁK

PONYVA ZSINEG
legolcsóbban
AVRAM SCHIFF
zsák- és ponyva-
köleszónánál
AFRIK, LŐSZÓR
és **LÓTAKARÓK**
gyári lerakata
BEVEDEREK TÖMLÖK stb.
NOVISAD
Fiók: Beograd-Sava
Kérjen árajánlatot!

Eladó Babkox-kazán
115 m² épült 1917-ban
Brüni Tandem kondenzátoros, 450 HP, legújabb vezérelésű
GŐZGÉP
Pančevo Gőzmalom R.t.
Pančevo

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó közzétételével. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívással jelölt leveleket továbbítunk. Kérlekésztesse a vállalkozásait megjelölve.

HÁZASSÁG
Kizárólag vagyonos diplomás urak és hölgyek házassági ügyében biztos sikerrel, diszkrétan eljárók. Cím a kiadóban. 11537

FOGLALKOZÁS
Intelligentes deutsches Fräulein wird gesucht zu 15 jährigem Mädchen und als Stütze der Hausfrau. Mit Näh- und Handarbeitskenntnis bevorzugt. Grosses Pariser Warenhaus Pessing, Novisad. 12834

Jó házból való fiu kiftónak felvétetik. Orbán trafik.
Elárulótóné, ki szerb nyelvet bírja, felvétetik. F. Kovács i Drug. 12855

Fűszerkereskedőségél azonnalra állást keres. Megkereséseket »Szorgalmas« jellegre a kiadóba kér. 12856
Dajkónak elmenne szepantós nő. Albrecht Susanna, Velika Kikinda, Vojvoda Putnika 319. 12838

Raktárnok, aki a mezőgazdasági gépek szerelésében és kezelésében jártassággal bír, azonnal felvétetik. Ajánlatokat »Ügyes« jellegre a kiadóhivatalt továbbít. 12824

Mérlegképes könyvelő és perfekt magyar, német levelező otthon vagy a cégnél munkát vállal. Felvilágosítással szolgát: Wohlstein speditör, Park Kraljica Petra 11. 12832

Szobainasnak, vagy házmesternek ajánlkozik uriházakhoz fiatal házaspár. Cím a kiadóban. 12825

Létszámával rendelkező szakember keres üzletet, mint tocs vagy üzletvezetői állást is elfogad. Cím a novisadi fiókiadóhivataltalban. 12835

Üzletvezető pénztárnoknő kerestetik azonnalra
kiönállóan vezetne egyujonnan megnyitott fiókiüzletet havi fix 2000-4000 dinár fizetéssel. Szükséges készpénz-óvadék 50.000 dinár Biztos egzisztencia, állandó alkalmazás. Csak személyesen jelentkezéssel tárgyalok, írásbeli ajánlatokra nem válaszolok. Filijala M Rajacic, Senta, Kraljevic Djordjia ulica 20. 12728

Gyógyszerészyakornokot (nő), esetleg nem oklevelest, keresek azonnali belépésre. Török gyógyszerész, Kovin. 12752

Férfi konfekcióra 3 jó munkást keresek, akik a szakmába vágó minden munkát önállóan végeznek. A jelentkezők nők emberek is lehetnek. Állandó munka. Marko Karajkov, Sombor. 12783

Társat keresek vas- és fémtövedéhez, csakis esztérgályos-szakembert legkevesebb 40.000 dinár készpénzzel. »Bega« hirdető, Veliki Beckerek. 12754

Gyakorlott gépiró (nő) felvétetik. Jugoszláv-német nyelvi feltétel. Ajánlatok »Gépiró« jellegre kéretnek. 12769

Hártya- és mellénykötőleányok azonnalra felvétetnek. Ertner Károly, Suda-rovicéva ul. 99. 12778

Gyakornok, szerb, magyar, német szóban és írásban perfekt, állást keres azonnali belépésre. »Szorgalmas« jellegre a kiadóban. 12781

Közeleg a tél! Mindenkinek kötelessége gondoskodni arról, hogy ágymenüje rendben legyen. Erről olcsón és jól csak **Buljovicsné Német Margit** paplankészítőnél, Pašičeva ulica 8. (edényiac) tud gondoskodni. — Készít paplanokat legolcsóbbtól a legdrágábbig. Régi használt paplanokat átalakít olcsó munkadíjért. Jöjjen győződjék meg szolid áramról. — Azonkívül minden rendelémet egy kellemes meglepetésben fogom részesíteni. 12767

4 kőzépiskoát végzett fiut tanoncnak felvesz Metropol garage, Oslobođenja ul. 23 12593

Gyógyszerész-asszisztentst keres nagyobb praxissal és nyelvismeretekkel. — Ivackovic M. gyógyszerész, Velika Kikinda. 10737

Tanoncot
fizetéssel felvesz Erdélyi műbutorasztalos, Litka udvarban. 12621

Keresek 15-20 éves kisasszonyt 2 1/2 éves ikergyermekekkel mellé. Magyar, német, szerb nyelvtudás megkívánatik. Dr. Stidmas Milos orvos, Velika Kikinda. 12712

VÉTEL-ELADÁS
KIRAKATÜVEGEK VITRUMNÁL, NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 9987

Modern hálószoba
csontszinü, alig használt, továbbá, szőnyegek, csillár, képek, háztartási holmik, olcsón eladó. Zmaj Jovin trg 3. »Minerva« palota. 12854

Veszünk gazdaságból egész évi szállításra tejet és tej-szint. Ajánlatokat »Korzó-cukraszda« Subotica, ké-rünk. 12854

Keveset használt nagy nikkelezett gyermekkosci eladó. Párhuzamos ut 32. 12864

Borcsapok
dákók, biliárdgolyók, mandinergummik, ernyők nagyban és kicsinyben
Üzv. Cerber Jakabné műesztérgályos üzembén Subotica, Bene Sudarovicéva 32

Igéző hajfürtekre
amelyek végtelenül tartósak is akár nedvességben, akár izzadságnál (tehét szert minden hölgy és ur hajszótvas nélkül a HELA HAJBODORITÓ használatával. A legszebb bubi-fejet is megszépíti, mert az ondulást feleslegessé teszi. Nagy idő- és pénzmegetakarítás, hajnövesztő hatása is van. Ha tükörbe néz, meglepődik. A használat után azonnal dús, ondulált fürteket, igéző frizura. Sok köszönőlevél. Kü önösen szimművésznők dicserik. Ára 12 dinár, három üveg 28 dinár.
Dr. NIK. KEMÉNY, KOŠICE, postafiók 121204 ČSR.

A világhírű
„DEKA“ autógummi
elismert német márka
Képviselő **TAKÁCS MÁRTON** gummiüzemely
Zrn'ski trg 24 12064

LIBA
Libahus
Aprólék
Libaszir
Libaháj
Libamáj
és tőpörtő
kapható
Körösi Géza
cégnél
Telefon 5-13

nővér
dióbel, dió
prima
fajalmák
mozyoró, mandula, m...
zsola és az összes déi
gyümölcsök olcsón sz...
rethetők be
Almás Józsefnél
Subotica, Trumbicéva 2

Kemény D. Dezső
ecetgyára
értesíti
vevőit, hogy az ecetgyár és iroda az uccayitás köv...
vetkezében is a régi hely...
lén murad: Városi lérp...
lotával szemben, I., Voj...
vicéva 5. Bejárat az új uc...
cán. Ez alkalommal figyel...
mezteti a t. háviasszonyo...
kat, hogy ha sulyt helyez...
nek arra, hogy a télire el...
tett uborka, paprika és
zöldfőzelékek mindig szé...
pek és jók maradjanak.
csak Kemény-féle esszencet
használnak. 216

Hölgyfodrászat
Szépen
ondolál
Hajat v g
Hajat mos
Manikűröz
8-
din.
Béret (10 szám) 60-
dinar
Kihullott hajat visszaél
HUSZÁK PÁL
Prokesch-palota, a vasutól 2 perc

TÚZIFA
azonnali szállításra
vagontételekben kapható
Ács Andor
Subotica, Badalicéva 12
11727

Nemes
GESZTENYE
legolcsóbb
napi árban
Geizler Károly cégnél
Subotica 12498

Uj helyiség!
11213 Saját készítményü
CIPŐK
elegánsak, tartósak, olcsók
Kochnál
Plukovic-báz, a kisköpolnánál
Uj helyiség!

Ecetsav, rizs, kávé, tea, rum
és az összes friss fűszer-
és csemegéa olcsón
beszerelhető
Kovacs és Gelányinál
Labor-palota - Telefon 845
259

Iskola-
és akta-
táskák
velmint ridikülök nagy
választékban kaphatók
Andrássyánál
Subotica, Csirkep'ac

Sütemény 2 din.
Haboskávé
süteménnyel 5 din.
Teasütemény
kp.-ja 60 din.
Alkalmi és lakodalmas
Torták
olcsón kaphatók 5408
„MIGNON“
Institoris Sándor
ulonnan megnyitott cukrászdájában
SUBOTICA, Strossmajerova ul 22
Halpica, Faragó mézáros mellett

Olcso, de jó javitást, kész
és rendelt cipőket csak a
gyorstalpaló
készít. Poštanska ulica 4.
Vöröskör mellett. Saját ház
LUSPAI

Az őszi és téli divatujdonságok, kalapok, sapkák, pulloverek, sálak, keztük, nyakkendők nagy választékban raktárra érkeztek! **Braća Stipančević** Subotica, Aleksandrova ul. 9, Korzó

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
A szezon kimagasló eseménye!Várkonyi Mihály,
Josef Schildkraut,
Phillis Havertűneményes ujdonsága a szerelem és szenvedés filmje
Tizedik Avenue

Melodráma, ezenkívül

Csavargó mint zokné, burleszk 2 felvonásban
Előadások kezdése naponta 4, 6 és fél 9 órákorTöbbeknek. Noe bárkája,
Várkonyi világfilmje ja-
nuárban jelenik meg. Mo-
singer-film. 12839

Szülő

evenkás, eltevésre igen
alkalmas, kicsinyben kg-
ként 3.50 dinárért kapható
Piukovits József központi
irodájában Jelaciceva uli-
ca 4. 11971Nemes őszibarackfák el-
adók, Papp József keres-
kedőnél, Martonos. 12746Kis családi ház hasznél-
vezettel eladó. IV., Jasina
ul. 2. 12858Ford-féltreherautó, legjobb
állapotban, olcsón eladó.
Porta Péter, Velika Kikín-
da. 12790Heremag, szavatoltan tisz-
ta, kg.-ként 21 dinárért el-
adó. Petrás Ferenc, Hor-
goš, 363. sz. 12798Teljes fűszerüzlet beren-
dezés olcsón eladó. Ér-
deklődni Hungaria kisven-
deglő IV., Harambašičeva
ul. 1. 12859Óriási raktár atlaszokban,
klothokban, nyersanyagok-
banPAPLANIPARNÁL
Korzón, Rossija Fonciere
palota. 12408Bácska nagyköztség főuc-
sáján szép nagy ház mel-
lékhelyiségekkel, jó kör-
nyékkel, kedvező fizetési
feltételekkel eladó. Alkal-
mas péknek, faternek és
gazdálkodónak is. A ház-
ban üzlethelyiség is van.
Esetleg a fél ház is eladó,
amely így is komplett. Cim
a kiadóban. 12544Javitásra alkalmas faszin-
dely eladó. Pietl Mihály
Čara Lazara 42. 128232 jókarban levő biliárd-
asztal eladó Bagi Antal
vendéglősnél, Sztara-Ka-
nija. 12810Keresek 16-20 HP erős-
ségi, lehetőleg fatüzeléses
szivógázmotort használt,
de jó állapotban megvétel-
re. Ajánlatok Székely
László, Ada címre intézen-
dők. 128361 pár bokavédő 28 dinár.
Braća Stipančević, Subo-
tica, Korz. 12765Jömeneteli élelmiszerbőde,
biztos egzisztencia, betegség
miatt azonnal átadó. Ér-
deklődni Lang agentúra,
Subotica, Vilsonova ulica 5.
12768Tárcsás-daralót keresek
megvételre. Irus, vagy más
hasonló gyártmányut. Pó-
sa János, Karadjordjeva
ulica 50. Starakanija. 12776»Sába« rádió, négylámpás,
új állapotban eladó. Bence,
Lifka-mozi mellett. 12796Antik álló tükör két képpel,
tükörajtó, vaskályha eladó.
Keppertné, Jelaciceva 3.
12907Házhelyek. Az épüendő
vámhivatal és teherpálya-
udvar közvetlen közelében
Hrvatska ulica 26. sz. alatt
12 parcella ház hely és egy
lakóház jutányosan eladó.
Érdeklődni Monastirska ul.
4. szám. 11513Sarokház eladó 80.000 di-
nárért, mely áll 2-2 szobás
és két egyszobás lakásból a
belterületen. Érdeklődni le-
het Lagner fodrásznál, Pa-
šičeva ul. 6.

Kárpitos

munkákat, szelönokat és ia-
vitásokat olcsón vállal Kon-
rad kárpitos, Subotica, Zmaj
Jovin trg 5. 11798Rózs- és fehérburgonyát,
saját termelést szállít Da-
nilo Ivkov, Sztapár 1226120%-os koronabónókat ve-
szőnk. Pučka štetiona i za-
ložni zavod d. d. Osijek.
Desatičina ulica 27. 11802Modern családi ház. adó-
mentes, tíz év alatt ingyen
kifizetődik, eladó. Azonnal
beköltözhető. Földes ruha-
üzlet. 12281Olcsóbb mint bárhol,
csakis Földes Samu ruha-
árúházában. Szubotican Ru-
dics ucca gyümölcs piac.
(saját ház). Férfi alkony
360 dinártól, férfi télikabát
350 dinártól, gyermekruha
150 dinártól, női télikabát
325 dinártól, borkabát 850
dinártól, elegáns raglán 600
dinártól, plüsbéléses sálgal-
léros, rövid bunda
800 dinártól és városi bun-
da 1400 dinártól. Nagy vá-
laszték felöltőkben, trenes-
kótokban, utazóbundákban
(kocsira, autóra) gyermek
télkabátokban. Tessék meg-
győződni. Ügyeljen a címre.
12298

Használt horgás

hordók

minden mennyiségben azon-
nal felvihető 50 literű 7000
literig kapható Krix La-
jossal. Subotica, Mažura-
ničeva ul. 19. 7112Nemes, fajtiszta gyümölcs-
fákat, díszeserjéket, bokor
és futórózákat őszi szállí-
tásra ajánl a Vajdaság leg-
jobb kertészete. Kérje őszi
árjegyzékünket Bednarz-
féle kertészet, Stara Kanija.
12351Tégla- és cserépgyár átjá-
ratu motormalom nagy vi-
dékkel eladó vagy bérbeadó
Nagy Antal, Mol, Bácska.
12352Kátránypapir, hőrtetőfödő,
parafas falszigetelőanyag és
vasgerenda bármilyen mé-
ret raktárról kapható. —
Barzel vaskereskedés. Su-
botica. 10444Prima réztiszánál, valamint
szobafűtőszet, minden-
nemű tűzfát ajánl Fr. Lip-
pert, szóna- és fakereske-
dés, Osijek I., Desatičina
19. Kérjen árjegyzéket.
12529

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olcsó
kötésben számít. Legnagyobb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívásig tartó leveleket továbbítunk
Kérdéseinkre későbbi számban fogunk megválaszolni.

Nagy választék

Őszi
és
Téli

Olcsó árak

Női kalapujdonságok

Braća M. Vitancovićai

Sokolka ul. 4

Elsőrendű minőség

Egyes modellek

Ajándék óra

Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó
közönséget, hogy minden

IDOL CIPŐKRÉM

dobozban van egy betű.

Ha a betűkből az

IDOLKREM

szót összeállítja, vagy 120 darab ve-
gyes betűt beküld, kap ezért jutalmul

egy szép órát

Prva Jugos'avenska Kemica Fabrika d. d.
NovisadGözeke eladó Fowler féle
16 os teljes jókarban. Most
látható munkában. Ugyan-
ott a gözeke mozdonyaihoz
használható 12-es cséplőgép
is eladó. Posta és vasútállom-
ás: Staramoravica, néhai
Fornbach Erzsébet gazda-
sága. 12727

Zászlók

tisztá gyapjú tengerész-
zászlószövegetől, garantált
lány-, eső- és viharmentes.
Nagyban és kicsinyben. —
Winkler József, Subotica.
Madjarska ul. 9. Kérjen ár-
ajánlatot. 10079

Csak

»Danica« cipőt vásároljon,
mert »Danica« cipő a leg-
jobb, legizlésebb és na-
gyon olcsó. Subotica, Alek-
sandrova ul. 12578Drinai betonkavics, 10 ton-
nás kocsi vagonba rakva,
Racsa vasútállomásra ál-
litva 160 dinár. Megrendel-
hető Stjepan Beck-nél. Vu-
kovar. 12589Cimbalom, pedálos, jókar-
ban levő, eladó. Karlovič,
VI., Miletičeva ul. 73. 11266Benzinmotor 12 HP szívó-
gázra is használható, el-
adó. Junkerné, Sibohran. 12770

KÜLÖNFÉLE

Két üzlethelyiség kiadó
Viisonova és Sudareviče-
va ucca sarkán. Érdeklődni
dr. Szilasi Ödön ügyvéd
irodájában. 12860Butorozott f-hér uccai szo-
ba villanytal olcsón kiadó.
Česka ul. 25. 12861Legnagyobb kölcsönkönyv-
tár és antikvárium Suboti-
cán, Strosmajerova ul. 16.
(Halpác). Felszerelve és
állandóan kibővíve a leg-
modernbb írók ujdonsá-
gaival, magyar, német,
szerb-horvát és francia
nyelven! Előfizetés köte-
lenként 25 din., minden tö-
vábbi kötet 10 din. Vidé-
re is kölcsönzünk! Hasz-
nált könyveket legjobb
áron veszünk. Könyvtára-
kat bizományba eladásra
elfogadunk. 12857Diákokat teljes ellátásra
felveszek. Érdeklődni le-
het Subotican Frankopani-
ska ul. 19. vagy Sentn
Molnár könyvkereskedés-
ben. 12868

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap. — Két UFA-száger:

A tettesnek nyoma veszett

Érdekfeszítő bűnügyi történet. — Szerepök:

Hanny Weise és Kurth Geron

Harc és győzelem

Drama az életből. — Személyek:

Dr. Lessing Oskar Homolka

Tóca, a felesége Erna Morena

Berta plés Elsa a Porta

Donald Westhol Imre Raday

Kusmaul N. Kolaj Malikov

Földekre, házakra, éksze-
rekre, értékpapírokra és
egyéb értékes tárgyra

pénz

kölcson kapható ked-
vező visszafizetési feltéte-
lek mellett. Kemény Bank-
üzlet által Subotica, Ma-
nojlovičeva 3. 12866Az uri
közönségfigyelmét felhívom mes-
terséges napsugarakkal ké-
szített felvételimre. Leg-
sötétebb időben is napsüté-
ses illúziók. Pertics mű-
vészfényképész, Csirke-
piac. Gimnázium mellett.
12867Diákokat teljes ellátásra
olcsón felveszünk III. Iva-
nova ulica 3. 12833»MAGDOLNA« állati táp-
liszt hizlal, csontosít, a
vért tisztítja, a gyomrot és
beleket rendben tartja, az
emésztést elősegíti, vészolt
mentesít, minden állat szí-
vesen fogyasztja. Naponta
egy kanállal adagoljunk a
nagy állatoknak, ½ kanál-
al malacoknak és barom-
finak az abrakba vagy
moslókba keverve. Leplom-
hált, kis zsákokban kerül
forgalomba, minden zsákban
adagoló kanál és használati
utasítás. Állatorvosi fel-
ügyelet alatt készül. Su-
boticai főlerakat és árusító-
hely Hercl drogéria, Alek-
sandrova ulica. 12795Somborban kiadó lakások:
2 szoba, konyha, az Apati-
ni uton, havi bér 500 di-
nár, 2 szoba, konyha, élés-
kamra a Dalmatinska uli-
cai Villa Mara-ban, havi-
bér 400 dinár, villa 2 zo-
bával és mellékhelyiségek-
kel, nagy kerttel, havi bér
650 dinár. Közéletbit Lé-
derer Leonál, Sombor.
12750Egy szoba és mellékhelyi-
ségekkel álló lakás novem-
ber elsejére, esetleg tizen-
ötödikére kiadó. Zrinjski
trg 11. (Gyümölcspiac).
12817Kiadó november 1-re kü-
lönbejárati szépen beren-
dezett butorozott szoba két
személynek is. December
1-re egy 17 méter hosszú,
7 méter széles, 4 méter
magas szaraz raktár a cen-
trumban. Cim Radio Re-
klam. 12632Háromszobás lakás no-
vember elsejére kiadó. III.,
Banatska ulica 21. 12650Szépen butorozott kétgyas
szoba telefonnal, közel a
vasútigazgatósághoz, kiadó.
Oslobodjenja ul. 11. 12689Különbejárati butorozott
uccai szoba kiadó s diákok
yállaltatnak teljes ellátá-
ra. Petrogradska (Kenyér-
gyár) ul. 30. 12725Uccai és udvari butorozott
szobák kiadók. Dr. Wohl
Kralj Aleksander ul. 9.
12774

Rossz a rádiója?

Nincs megelégedve teljesít-
ményével? Elavult? rendsze-
rű? Forduljon bizalommal
Pálfi Jenő, rádió-technikai
laboratóriumához Subotica
X., Vesničeva ulica 5. (La-
lencház mögötti sarokház.)
11174Ültessen öszel gyümölcsöt.
Kérjen árjegyzéket és ren-
delje meg idejében szükség-
letét Bednarz-féle fasko-
lában, Sztara Kanijassa.
12385Üres szoba, konyha, élés-
kamra, üres kis szoba,
konyha, különbejárati bu-
torozott szoba azonnalra
kiadó. Hadžičeva ulica 4.
12474

Lakás és iroda

Subotica legforgalmasabb
helyén — a főposta mellet-
ti sarokházban — 1. évi
november hó első napjától
kiadó: 1. Egy erkélyes sa-
roklakás, amely áll öt uc-
cai szobából, egy előszobá-
ból, egy cselédszobából a
szükséges mellékhelyisé-
gekkel. — 2. Egy udvari
tölszintes irodahelyiség,
mely áll két udvari szoba,
egy előszoba és irattárból.
Jelenleg ügyvédi irodául
szolgál. Cim a kiadóban.
11470Elegáns emeleti butorozott
szoba fürdőszobahasznála-
tal magános urnak azonnalra
kiadó. Cim a kiadóban.
12606Blumit tyukszemirtő pár
nap alatt gyökeresen el-
tűntet minden tyukszemert
és bőrkeményedést. Ké-
szíti Blum gyógyszerár,
Subotica, főpostával szem-
ben. 11070A lüccán egy ujjonnan
épült emeleti épületben lé-
vő két uccai szoba s vízve-
zetéssel felszerelt mosdó-
szoba, nagy uccai erkéllyel
butorozva vagy butor nél-
kül azonnalra kiadó. Fel-
világosítást nyújt »Duna«
biztosító Vilsonova ul. 11.
7821»Neo-Derma« kivonat biz-
tos szer viszketésgéggel já-
ró bőrgyulladások és bő-
rbajok ellen 10 dinár elő-
zetes beküldése mellett
prospektust küld Nada la-
boratórium. Subotica.Apróhirdetések Szubotican
az Aleksandrova ulicán a
Pressburger-féle üzletben,
a Pašičeva ulicán a Rádió-
Reklam irodájában, Univer-
sitas könyvkereskedés Alek-
sandrova ulica, Földes Sa-
mu ruházletében, Gyümölcs-
piac, Novisadon, Szombor-
ban, Sentán, Veliki Besce-
reken ottani fiókkidóhiva-
talainkban, Velika Kikindán
a »Napredak« könyvkeres-
kedésben is eredei áron
feladhatók.